

NOORTE ELU

Üles mäele!

Pilt Schwarzorti liivamägedest Meemeli lähedal.

„Kristuse ja koguduse eest”

E. Usklikkude Noorte (uskudevaheline) C. E. Liit.

Juhataja: Peeter Sink — Tallinna, Villardi tn. 7—1

Kirjatoimetaja: E. Rosenstrauch — Tallinna, postkast 284

„Noorte Elu“ — toimet. aadr: Tallinna, Villardi tn. 7—1

„ „ — talituse „ „ Villardi tn. 7—1

„ „ — kirjad „ „ Postkastnr. 284.

„NOORTE ELU“

maksab aastas:

lihtpaberil postiga	1,30 krooni, postita	1,20 krooni.
heal „	2,00 „	1,90 „
Välismaale lihtpaberil	1,80 „	heal paberil 2,50 „

Üks või patused?

Waremalt mängiti Inglismaal noole ja vibuga üht wana mängu. Seal juures pidi keegi teatud kaugusest 10 noolt ühest rõngast läbi laskma. Kui üks nool kõrvale läks, siis heli: „Sa oled patune.“ Ja kui üks wõi koguni kõik eesmärgist mööda läksid, siis sai laskja ikka sama nimetuse: Patune. Jumal ütles: „Kes ühest käsufõnast üle astub, see on kõigist süüdlaseks arvatud.“

Keegi ei waidle selle wastu, kui talle öeldakse, et ta patune on. Aga öeldagu: „kurjategija“ — siis ollakse sügawasti haawatud. Miks? Üks on Jumala, teine teiste inimeste wastu patustanud.

„Kõik on pattu teinud ja Jumala aust ilma.“
Rooma 3 : 23.

Ainult kolm samm taewasse.

Keegi õpetlane teoloogia alalt tegi kord pilkawa küsimuse ühele usklikuks saanud talumehele: „Noh, ütlege, kas te teate, mitme sammuga te taewasse jõuate, kuna te ikka end taewa tee käijaks nimetate?“ — „Ainult kolme sammuga,“ — wastas talumees sügawmõtteliselt, ning tal tuli meele see kirjakohd: „Mina kiidan sind, Jsa, taewa ja maa Isand, et sina seda tarkade ja mõistlikkude eest oled ära peitnud ja oled seda wäetimatele teada annud. Tõesti, Jsa, see on nõnda sinu meelepärast olnud.“ Matt. 11 : 25, 26. „Ainult kolme sammuga! Kuidas te seda arwate?“ — „Oo, see on üsna lihtne. Esimene samm — astu enesest välja, s. o. sure iseene-

sele. Teine samm — astu Kristusse. Kolmas samm — mine taewasse.“

* * *

Kristus Jeesus ütles: „Mina olen üks.“ Joh. 10 : 9. Ja veel ütles Ta: „Tulge minu juure“ — Matt. 11 : 28. Seepärast pead ja iseenele surema ja asuma elama Kristuse sisse.

Ainult abituile abi.

Isand tõstab üles ainult mahajäetuid, Teeb terweks ainult haigeid, Ringib nägemise ainult pimedaille, Aratab ainult furnud elusse, Lunastab, päästab ainult patuseid.

Ruhu kuulute teie?

Keegi mees ütles mulle hiljuti, et ta tõsiselt usub, et Jeesus maailma pattude pärast oli furnud.

„Hea,“ wastasin mina, „on ta ka teie eest furnud?“

„Seda ei wõi ma öelda.“

„Miks mitte?“

„Kuidas wõin ma teada, et Jeesus ka minu pattude pärast furi?“

„Dlete te taewas?“ küüsin ma.

„Ah ei, soowiksin, et ma juba seal oleksin.“

„Dlete te põrgus?“

„Ei, loodetawasti ei ole ma seal ka iialgi.“

„Dlete te ingel, wõi dlete kurat?“

„Wõle ma kumbki neist.“

„Noh, millisesse ilmaruumi oõsa siis teie end loete?“

Ta waatas mulle üks silmapilk selgelt otja ja ütles siis, et ta maailma kuulub.

„Ja,“ wastasin ma, „teil on õigus, sest nõnda on Jumal maailma armastanud, et Ta oma ainuõündinud Poja on annud, et ükski, kes Temasse usub, ei pea hukka saama, waid et igawene elu temal peab olema“ (Joh. 3 : 16).

„Suri ta järelikult siis ka teie eest?“

„Müüd on see mul selge,“ ütles ta pisarfilmil, „Jeesus furi minu eest ja ma wõtan Ta wastu, kui oma isikliku Õnnistegija.“

Kindel warjupaik.

Keegi würlst tahtis kord oma hoowijutlustajat maha lasta, sest et see liig tõsiselt jutlustas. Ta andis talle kindla käsu üsna ükõsi tema juurde tulla. Hoowijutlustaja tuli, kuid nägi kohe sisse astudes würlsti süngest näost, et teda õnnetus ähwardab. Tal polnud aega pikemalt paluda: kuid Isanda nime us appi hüüda wõis ta küll. Ja waata — würlst nägi jutlustaja taga seiswat ühte saatjat. Kui ta seepärast jumalamehele wihaselt peale kargas, tõendas see, et tema üsna tõesti ükski on tulnud. Kuid ikkagi saatjat nähes, keda ainult würlst wõis

näha, pidi ta mõttele tulema, et Jumal talle oma ingli saatjaks wõis anda. Würlst laskis oma laetud pistoli langeda ega julgenud Jumala meest enam puutada.

See juhtumine näitab meile, kuidas Isanda nimi meid ka wäliselt kaitses. Kui palju enam saab ta seda tegema, kui meie oma sisemistes hädades, nagu kiufatustis selle kindla warjupaiga juurde ja sisse jookseme. Kuradil ei lähe iial korda meid patule awatella, kui meie iga kiufatuse lähenedes selle kalli nime warjule põgeneme.

NOORTE ELU

EESTI USKLIKKUDE NOORTE C. E. LIIDU AJAKIRI

Nr. 2

Kümnes aastakäik

1930

Surm ja Elu.

Seal eluteedel wiletsail
on kõndimas kaks naist —
Surm kõige eel,
Siis Elu teel.

Neist ainuüksi waba Surm,
sest Elu orjana
seal sammub õös —
tal köidik wõös.

Surm wägewama käega
kõik lõhub, häwitab:
Surm paiskab eelt
ja Elu korjab teelt.

f. Sologubi järgi h. Jänes.

Eksija.

Ma olen waene, wäeti, rumal,
kel elamiseks puudub tarkus.
Siin ilmalaanel sihitumal
ma rändan rägastikus paksus.

Ma käinud ainult eksiradu,
mis olnud minewikus terve tee.
Seal jälgis kõikjal surmaw madu
ja nägin tõuswat surmaõöd.

Jäänd eksimusist kurwad muljed,
mis hinge haigeks, kurwaks teeb.
Kus Inimpoja õiged jäljed? —
Kes juhatab, mind sinna wiib?

Nüüd wäsin eksimusist, Sind ma palun:
Wii wälja õöst mind walgusele!
Sa wõta kõik mu tummad hingewalud
Ja wii mind oma jälgedele . . .

A. Laanela.

Dige alus.

Dr. Torrey jutustab järgmisest juhust:

Rord õhtul pidin asendama üht pastorit Chicago. Jumalateenistuse lõpul tuli mu juure keegi teise koguduse pastor ja ütles: „Meie koguduses on keegi noormees, kes oleks tahtnud saada kirikuõpetajaks. Kas te võiksite ehk temaga kõnelda?“

Ma vastasin: „Saatke ta minu juure.“

Määratud ajal tuli noormees, olin üllatatud ta puhtsüdamliku, kõrgemeelse ja väga awaliku näo üle. Ma waatasin talle ja ütlesin: „Teie õpetaja ütles, et te soovite saada ka õpetajaks?“

„Ja, see on nii,“ vastas tema.

„Lubage teile esitada järgmine küsimus: Kas olete kristlane?“

„Muidugi olen ma seda,“ vastas tema, „ma olen kasvatatud kristlaseks, ja ma ei kavatse maha jätta oma vanemate õpetusi.“

Siis küsisin talt: „Aga olete te uuesti sündinud?“

„Mis?“ küsis ta.

„Kas olete kunagi ülalt sündinud? Jumal ütleb: kui keegi ei sünni ülalt, siis ei või tema näha jumalariiki. (Joh. 3:3). Aga kas teie olete ülalt sündinud?“

Seepeale vastas tema mulle: „Ma ei saa aru, mis üle te mind küsitelete? Ma pole omas elus midagi sarnast kuulnudki!“

Siis ütlesin: „Mu sõber, kas te ka teate, et olete teinud suurima patu, millist ainult üks inimene ial võib teha?“

„Ei,“ tähendas ta, „ma pole selles süldi. Te pole mind wist hästi mõisnud. Ma olen hästi kasvatatud. Mu elu on sentajani olnud laitmata. Mina ei ole wõinudki teha seda suurimat pattu, mida waid inimene ial võib teha; mitte mingil tingimisel.“

Siin küsisin talt: „Misugust pattu arvate siis suurimaks?“

„Muidugi“, vastas ta, „tapmine.“

„Te eksite väga. Lugege, olge head, mis Jeesus meile sellest ütleb. Seejuures awasin Piiblist Matteuse 22:37, 38 ja palusin teda seda kirjakohta lugeda. Ja ta luges: „Jeesus ütles temale: Armasta Issandat Jumalat kõigest omast südamest, kõigest omast hingest ja kõigest omast meelest — see on kõige esimene ja suurim käsusõna.“

„Misugune käsusõna see on?“ küsisin. Ta vastas: „See on esimene ja suurim käsusõna.“ — „Kui see on nüüd esimene ja suurim käsusõna, siis mis on siis esimene ja suurim patt?“

„Nimetatud käsusõna mittepdamine.“

„Kas teie olete pidanud? Armastate te Jumalat kõigest omast südamest? Andsite Jumalale igalpool esimese koha, s. o. teie teenistuskohas, politikas, meelelahutustis, õppimises, üheshõnaga — igalpool?“

„Ei, härra,“ ütles ta, „Temal pole minu juures olnud seda kohta.“

„Tähendab, mis te siis olete teinud?“

„Ma olen rikkunud esimese ja suurima Jumala käsusõna; olen teinud selle esimese ja suurima patu, mida inimene ial võib teha, kuid ma ei tunnistanud seda omas elus.“

On nüüd süü selgunud, siis leiame kohtuotsuse Heseekieli prohvetikuulutusist peat. 18, s. 4. „Sina, kes pattu teeb, peab surema.“ Meile selgub see järgmises sõrdukses:

Oklandi määruste järele peavad kõik sõitjad hoiduma pahemale poole tänawat, New-Yorgis aga nõutakse, et kõik sõitjad hoiduksid paremale poole tänawat. Nüüd, kujutleme, ma sõidan New-Yorgis ja hoian pahemat kätt teed; mind wiitakse politseisse; kuid ma aga seletan nii: kui imelik: aga Uues-Selandis pidime ju hoiduma pahemat kätt. — „Te üle ei mõisteta ju mitte Uue-Selandi seaduse järgi kohut,“ oleks mulle wastatud, „meil pole asja teiste maade ettekirjutistega. Teie aga olete kohustatud alluma siinsele määrusele.“

Seepärast kuimõrt asi puutub Jumala käsusõnasse, siis olen ma kadunud, aga et Jumala käsusõnad on ainuke mõõdupuu, mille järele minule mõistetakse igavikus kohut, siis olen ma lootusetu kadunud!

Sama kui mu mõtled ja nii ka mu sõprade sõnad ei tähenda mulle midagi; mu kohtuotsus oleneb ainult sellest, mis Jumal on õelnud. Pealegi, et Tema otsuse järele kõik on pattu teinud, siis ei või ka me sõbrad meid aidata: nemad seisawad sama kohtu all.

Kuid sama Piibel räägib meile Jeesusest Kristusest ja Sellest, kes end nimetas Jumala Pojaks. Nähes, et inimesed hukkumas pattudes, ütles Ta oma Issale: „Issa! Mu elu on puhas, patuta, püha. Mu elu kuulub mulle. Luba mind ära anda oma püha elu inimese patuse hinge eest, et talle seega anda wabaduse.“ Ja Jumal vastas: „Mine“. Kristus ütles meile Joh. 3:16: „Nõnda on Jumal maailma armastanud, et Ta oma ainusündinud Poja meile andis, et ükski, kes Temasse usub, ei pea hukkuma, waid et igawene elu temal peab olema.“ Kui Jeesus Kristus tõesti on Jumala Poeg, siis oleme kindlad oma pääsmises.

Ta elab!

Kui õndsjal Lutheril wähest rasked ja kurwad tunnid olid, siis trööstis ja kinnitas ta ennast nende sõnadega: „Ta elab!“ Ta wõttis kriidi ja kirjutas laua ning ka ukse wäle: „Ta elab!“ Kui tema käest küsiti, miks ta seda kirjutanud ja mis need sõnad tähendawad, siis kostis ta: „Jeesus elab, ja et Tema elab, siis näeb ja teab ta minu häda, ja kui ma suren, siis ei sure ma mitte, waid jään igawesti Tema

läbi elama, sest Issand ütles ise: „Mina elan, ja teie peate ka elama!“ See olgu ikka meie troost ja rõõm kõiges hädas ja ka surmaski, et Jeesus elab. Jeesus on surnuft üles tõusnud ja Ta elab!

Ta walitseb kui kuningas Ija paremal käel ja tuleb pea ja Tema palk on temaga, igalhe kätte tasuda, kuidas tema tegu on wäärt.

Lapsed jumalariigis.

H. Kofamäe kõne ülemaailisel pühapäewakoolide alliansikonverentsil 3. novembril 1929, Tallinnas metobisti kirikus.

„Tõuse üles, karju kõse wahikordade ha-
tatuse, wala oma süda wälja kui wett
Issanda palge ette, tõsta üles tema poole
oma käed oma noorte laste hingede pärast,
kes ära nõrkenud nälja pärast igal uulit-
jate nurgal.“

Ser. n. 2:19.

Raudu Cesti on hakatud häält tõstma „noorte hingede pärast.“ Alliansne pühapäewakoolide liit on hakanud oma käsi üles tõstma laste pärast, kes nõrkewad küllades, maal ja linnades. Pühapäewa-
koolide reisu sekretär on rännanud igalpool ringi ja on pannud liikuma Jumala armu ja abiga pühapäe-
wakoolide õpetajad ja nüüd kõik üheskoos „karju-
wad Issanda palge ees“, sest häda on suur!

Igalpool leiawad ppk. õpetajad ees tuimuse
und ja leiguse laiskust. Kõik magawad norinal.

Magawad wanemad ja peawad usinasti silmas
ka lapsi, et nemadki magaksid. Kui lähewad wälja
äratajad, siis ainuke wastus kuulukse süngest ööst:

„Ära tee mulle waewa — — — minu lapsuke-
sed on minuga woodis —!“ Luuk 11:7

Aeg on farnane, et usuline ärkamine ei tohiks
kedagi segada. Wanemad näeksid parema meelega,
et lapsed saaksid rikkust ja wara ellu kaasa, kui et
jumalakartus walugstaks nende teerada. Saata
lapsi pühapäewa kooli, lasta õppida paremat laste-
sõpra Jeesust tundma, seda ei soowi waimulik
unes uinuw isa ja ema. Ja sellepärast kostab läbi
Cesti kurb wastus tuhandete wanemate suust: „Ära
tee mulle waewa — minu lapsukesed on minuga
woodis!“ Laske mind ja mu lapsi magada!

Kuid imelik. Lapsed ei taha magada, lapsed ei
lase endid naljalt magama sundida, eriti weel siis,
kui nad on haiged. — Ja wõimata on wanemal
ka meil Cestis omi lapsi magama sundida, uinutada,
sest laste hing on haige, on surmani haige ja kisen-
dab, kuni abi tuleb. Kes on see abitooja? Sina, —
pühapäewakooli-õpetaja. Sinu ülesandeks on
tuua lapsed jumalariiki, eriti kus wanemad seda ei
ole suutnud wõi osanud teha, ja sealgi, kus nad seda
teewad, jääb sinu ülesandeks koguda neid nooruke-
si ja korraldada nende rongkäiku Jeesuse juure.

Noortele ja imewaile kuulub jumalariik. Läbi
aegade on noored endid annud Issandale. Orige-
nes oli 17-aastane, kui andis ennaft Issandale ja
oleks walmis olnud märtrisurma surema. Benedik-
tus Nursiast oli 14 aastat wana, kui ta asus Abruz-
zide mägestikku, üksildasje ellu, et maailma oma süda-
mest wälja ajada. Ansgarius, põhjamaade apostel,
oli samuti 14-aastane, kui ta nägi aulist taewalikk
nagemist ja kuulis hääle enesele ütlewat: „Mine ja
tule jälle tagasi minu juure!“ misugune hüüd ka
sai tema elu juhtnõrriks.

Ja uuemast ajast mõned näited.

William Booth, päästearmee asutaja, oli 11-aas-
tane, kui tal oli selge, et ta on wilets inimene, kel-
lel ei ole lootust ega lohutust!

Livingstone, juur misjonär, neegrite sõber ja
maadeuurija, tundis 12-aastasena tarwidust armu

järele. Ja ilus on palwe, mida palus 16-aastane
Nistina, Jaapani õilas apostel, otsides paganuse
pimedusest teed elawa Jumala poole: „Kui Sinul
on filmad, siis waata minu poole. Kui Sinul on
kõrwad, siis kuule mind!“ Ja et nimetada weelgi
nooremaid, kes endid Issandale ära andsid, siis olgu
maid tähendatud Bizendorffile, kes 4-aastasena ennaft
Jumala omaks andis.

Ei, sõbrad, lapsed ei lase endid magama uinu-
tada. Nagu noor Jakob, näewad nad ilmsi und
taewaredelist, mida mööda nemadki peawad üles
pääsma, kuulewad inglite laulu, kuigi muidu ümb-
ruskond oleks ilma muusikata. Ka meie Cesti lap-
sed ei uinu, seda oleme ise kogenud, kuidas juba
noorukestena meie suremata hing kisedab Jumala
poole.

Seepärast andkem lastele waba pääs jumalariiki.
Kui enam lapsi ei tule jumalariiki, siis oleme sur-
male mõistetud rahwas. Enne-weeuputus-aegne
maailm tõmbas Jumala wiha enesele, sest seal ei lei-
dunud enam lapsi, kes oleks tahtnud „Jumalaga
kõndida.“ Seepärast järeldame, et meie ainuke
lootus on lastes, kes tulewad Jeesuse
juure. Ka oli terve maailma ja eesotsas Iisraeli
rahwa lootus

j u m a l i k l a p s . J e s . 9 : 5 .

„Üks laps on meile sündinud, üks poeg on meile
antud!“ Nii on jumalik seadus. Seepärast ei
wõi olla aulisemat ega õnnistust toomamat tööd
maailmas, kui juhutada lapsi Jeesuse juure, kus
Issand neid oma sülle wõtab, oma käed nende
peale paneb ja neid õnnistab, sünnitades neid uuteks
olemusteks oma Püha Waimu wägewat tegemist
mööda. Ei tohiks siis ühegi ppk. õpetaja töö olla
kurb ja lootusetu.

Liikudes elawa nooruse elemendi keskel, peaks
temagi süda täituma sellesama armastusega, millega
Issanda Jeesuse süda oli täidetud. Seepärast laske
lapsukesed tulla Jeesuse juure, „sest niisuguste pärast
on jumalariik.“

Issand teadis, et kui kõik teda maha jätawad,
kui suured ja wägewad teda põlgawad ja keegi teda
enam ei taha tunnistada aukuningaks, siis on lap-
sed, poisid, wiimased, kes Temale

h o s i a n n a k i s e n d a w a d . M a t t . 2 1 : 1 5 .

Ei waike laste hinges niipea wanemate ja kaswata-
tajate ja kõikide täisealiste poolt kuulnud Jumala-
kiituse hääled. Wõib olla need wanad, kes palmi-
puude pühal „hosianna“ hõiskasid, seda ise juba olid
unustanud, aga lapsed ei olnud seda mitte. Nüüd
see alles elas nende hinges. Ja hoolimata warise-
ride tufasest wastuseisust, täitusid templi hooned
poiste hõiskamisest: „Hosianna Taaweti pojale!“

„Hosianna Taaweti pojale!“ see hüüd ärgu wai-
kigu meie armsa Cesti noorsoo huultelt. Wjad on
kurwad, rasked, rõhuvad, aga weel mitte farnased,

et lapsed ei näeks teed. Jeesuse juure. Spetajad, näidake seda!

Pea saabub Issand Jeesus pilvedel! Kuigi meil ei ole palme Issandale lehmitada, siis ometi halljad kased kewadisel noorusnurmel. Walmistagem omi lapsi pead üles tõstma, parajal hetkel, siis

kui jumalariik väega maailma saabub, walmis olema, noorusilus, jõus ja wäes kui hallas wärske, õrn ja kemadine kaskede mets Temale wastu minema ja temale kooris hüüdma: Au sulle Issand Jeesus! Riidetud, Sa Taaweti Poeg! Hosianna!

Aamen.

Maasool.

Matt. 5: 13.

P. Achenbach — Wernigerode.

Jeesus algab oma kõnet sõnaga: „Teie“! Kes on need „teie“? Tooford mõttes Issand sellega jüngerid, tänapäew kuulub see sellele kogudusele, mis tekkinud jüngerite töö läbi. Kui on iga usklik selle koguduse liige, Jeesuse järelkäija, siis kuulub igaihele see manitsus.

Issand wõis oma jüngerile öelda: „Teie olete maasool.“ Olime meie sarnased Jeesuse jüngerid, kes Temale järgnewad, nagu Ta esimised jüngerid, — ilma kufruta, ilma wälise elu pallastita, lahti enese omandusest — kes tingimusteta Temale järgnesid? Kui ja, siis on meil ka soola wõime. Kui tähtis on, siin korraks waitjeks jääda ja küsida: Olime meie, Jeesuse järelkäijad minewikus — sool? Olime me seda käesolewal ajal? Kui tarwilik on olla „sool“, teab iga usklik. Aga ka siin wõiks mainida, et kirjatäht suretab, Waim teeb elawaks, tegu mõjub. Nii kuidas sool toiduaineid halwaksminemise eest hoiab, nii peawad Jeesuse jüngerid inimesi waimuliku hukatuse eest hoidma. (Albrecht). Teeme me seda oma rahwa heaks? Moodus tame meie endast ühe kaitsewalli halwaksminemise eest?

Hea sool annab maitset ja hoiab halwaksminemise eest. 5. Moos. 29: 23. Meie näeme Abrahami, kuidas ta usupinnal oli „sool“ ja selleks ka jäi. Mõtleme Lotile, kes Soodoma ja Komorra wärawais kui „sool“ tuimaks oli läinud.

Hea sool on ka kui terwisallikas, mis teeb paha wee puhtaks ja sigiduseta, halwa wee heaks, wärskendawaks weeks? 2. Kun. 2: 19—21. Tunname me sarnast protsessi? Waadake korra endi ümber oma perekondades, meie koguduskoozolekuil, meie rahwa hulgas. Kui palju mädanikku, langemist Jumalast ja kõl-

watust. Kuipalju inimestes ülbust, ilma uusõnnita ja Jumala Waimuta hea tahta olla! Kui kaugale läheb see mädanemine meie noortes, meie wanades! Lahti olek Jumalast, soolaallikast, näitab tagajärgi: Joomahäda, rahahimu, liiderlikkus, prassimine, liiakasuwõtt, öwelu. Kuidas peab wõidufäiku wale, see saatanlik wägi. Milliselt triumfib umb- ja chaust ettekuulutuste, laujumiste, lauakoputamiste, spiritismi jne. läbi!

Tahaksid ju paljud inimesed korralikeks peetud saada, kuid kui neid aga sügawamalt waadelda, siis selgub, kuidas ka nemad on patust puretud, firesti, mis on pimeduswõimus. Kui palju mädanikku, lämmatawat mädanikku igalpool. Seesugusel tumedal tagapõhjal küsimine endalt nüüd: Olime meie Jeesuse jüngerid, oli Issanda kogudus — sool? Olime meie soolaks meie ümbruskonnas, oma rahwa hulgas? Wanade seas? Soolaks ka meie noorte hulgas? Oli Jumala rahwas maailma rahwaste peres „maasool“?

„Maa“ all mõtleb Jeesus maailma. Kuule, Jeesuse Kristuse kogudus, selsinasel ajal, kus puuduwad õiged juhid, Issanda juhtsõna, Tema hüüdu: „Teie olete maasool!“ Olime meie, usklikud, oma elu otstarbes, meie ülesandeis teadlikud? Mõistame me praegusaja tarwidusi? Kas ei olene paljud praegusaja raskustid meie „tuimast soolast“? Kas ei tunne me, kuiwõrt lähedalt on üksteisega seotud põhjus ja mõju? On meil, usklikudel, tuim sool põhjus, siis on mädanemine selle mõju. Kui tõsijelt räägib ometi Issand praegu! Kas kõik jumalalapsed mõistawad Issanda kõnet? Mõistatki kahetsus tuhas ja põrnus on tungiwalt tarwilik, sest tooford peab olema teine, kui ta on. Kui mitmed juma-

Etfinud.

Mustad ja tumedad warjud, —
Nii kohutaw wõõras tee;
Singes kõik helinad furnud,
Mis pühendud kodule . . .

Patt, mis nii wägewa jõuga
Kinni wõis siduda sind,
Et sulle orjusetojaks
Sai wõõras muremaa pind!

Tagasi, tähtede tigi —
Sinna, kus kutsutaks sind!
Kõik, mis raskust tegi,
Jäta kui wabastud lind!

Rõrges, kus taewased õhud,
Oli su ase ja paik;
Mis sind nüüd rängasti rõhub,
Ei, seal ei olnud see kõik.

Sing, ärta, siruta tiivad!
Mispärast oled sa wang?
Patt on sul haawasid lõõnud —
Põlga see roojane ring.

M. R.

lalapsed nutawad ja kurdawad oma ümbruskonna jumalartmatuse üle, kui mitmed jumalariigi tööliised kõwa maa üle, tühjade kirikute ja koosolekuruumide üle. Kas siin pole minewikus olnud põhjus ja mõju tihedas ühenduses? Mark. 9: 49. — Oleme me walmis „soolaks“ jaama?

Sool on ka pilt u s u s t ! Mark. 9: 50. Kui tuimaks pidi küll sool minewikus olema läinud, kui usmatu- tus nii suureks wõis minna. Kuft peab maailm soola- wõimet jaama, kui sool ise, „Jeesuse Kristuse kogudus“ mõne liikme poolest nii tuimaks on läinud. Kas pole see tõsiasi, et paljud wõimetult turu ääres seisawad, sest neis puudub soolawõime, jõud, mis peale ajaks. Teised on kominatanud ja pole jälle üles tõusnud. Kui waljult ja raskest kõlawad Jeesuse sõnad: „Arasheidetud, inimestest ära sõtkutud!“ Kas pole see mitme jumalalapse juures nii? Selle asemel, et omada soola- wõimet, elatakse maailma elu, ollakse alla wajunud raha- himmu, materialismi, käiakse kristlikel koosolekuil sama, kui partei koosolekuilgi. Elatakse minewiku õnnistusi.

Ollakse nii suur- suguleks saanud waeste ja wähe- mate wastu käies Jeesuse jälgedel (!) Eimene sündimis- õigus on müüdnud läätseleeme eest. Mure maiste as- jade pärast osutub tähtsamaks kui osaduse alalhoid- mine Jumalaga Jeesuses Kristu- ses, selleks et olla „sool“. Mutma peab selle Jssanda walju sõna pärast: „ära heidetud — ära tallatud!“

Kui mitu ju- malariigi töölist peawad ka enda kohta kuulma wiimaseil aastail: „Bole soola, ära heidetud!“ Kuid siiski, sagedasti peab seda nii öeldama: Buhtufeta, tuim sool on tarwitamiseks kõlbamata jumalariigi ülesehitamiseks ja seepärast on ka ära heidetud ja tallatud. „Leiged tahan omast suust wälja sülitada.“ Jlm. 3: 15—16.

Mis teeme me Jeesuse nõudega „sool“ olla? Dns meile sest küllalt — kui sool mäest wälja kaewatakse — maailmast, meie fenifest jeltskonnaft end lahti teha lasta, — Abrahamina wälja tulnud olles Uurist — et üht pu- haft, täielikku maitsset andew sool olla?

Koojused peab kõrwaldatama. Kui see ka pörutuste, wägiwaldfete lahtikistumiste läbi sünniks Jssanda käe läbi, ei tee wiga. Kui meie truu Jssand meid ütkford põhimõtteliselte meie kõigiti rahuldajaks Jumalaks saab, kes meid läbi wiib omal wiisil.

Utleme endale üsna awalikult: „Meie pole sool olnud.“ Mis kasu on inimesel kultuurist, möödunawast edusammudest, ka igast kristlikust eluwiiisist ilma soolata, ilma läbielamiste jõuta Jumalaga?

Tinaraste uni lasub ka nende peal, kes armuõpe- tuse pajunat peawad ajama seks, et magajaid üles ära- tada. Baljudel pole mingit teotust kannatada, ei tar- witse kanda mingit risti, kuigi nemad on kogudusliik- med, ja nad jooksewad hädaohtu, kui tuim sool ära heidetud saada. Mõnigi liikumine Jumala rahwa seas, eriti noorte hulgas olles rikas pettumusist, riwab mõn- dagi seniist, pöörab ümber, lastub lihtsuse, eneselga- misse, asudes kogudustöösse. Ja farnaste püüete ju- hid oma kaasmõitlejatega püüawad kui Jumala sulased sool olla. Seal tulewad ka nooruse ideaalid, prae- gusaja modernsed ideaalidki praktilise armuõpetuse pü- hitsemisse ja kästusse.

Teie näete, seal on maasool, mädanemise eest hoi- dew jõud.

Seal näete teisale pöördud elujõudusid tegewad ole- wat ja märkate, omategemine midagi ei juuda saata korda, waid et Kristus loob uue inimese, kes alles siis „sool“ olla wõib.

Sool sisaldab ka ühendusmõistet.

Kas wõetakse soola sellest majapidami- selt, wõi kustilt ärist, — ta on ikka sool, kõlblik ja pu- has.

Jeesuse Kris- tuse kogudused, on see ka meie juures nii? Sool sisaldab ühendusmõistet. Mitte wahede tege- mine mitmesugus- te Jumala kogu- duste korralduste wahel pole tarwi- lik, kui aga igauks on „sool“ omas koguduses, ja üldse siin maa peal ja meie selgusel ole- me selle üle, et sool

Matused.

on igas majapidamises itkagi sool — ühtlusteostaja. Üle waheseinte — ühtlus, kokkukuuluvus, seitsamast alg- põhjusest, elades samast jõust ja wastuwõttes armu teenimist ja ülesandeid ühelt ja samalt Jssandalt.

Jeesuse Kristuse kogudus, noor ja wana, kuulge seda ja alake jälgima Jeesuse nõudele ja määrusele: „Teie olete maasool.“ Siis on alliantsus mitte ükfi mõistuses, waid ka reaalses tõelikkuses.

Kuis on küll Jumal meile seni nii imelikult Te- mast antud misjoni ülesandele näidata wõinud, kui täht- tis on, et Jeesuse Kristuse kogudus soolana awaldaks mõju, kuidas on ta õnnistanud Hiinat, Wenemaad, Af- rikat ja mitmesuguseil saarte gruppidel. Kuidas tuli Riases ärkamine? Kuidas oli see wõimalik, et miljonid wenelasi on tulnud aulise ewangeeliumi läbi Kristuse lunastamisest — usule? — Usklikud ja Jeesuse Kristuse sulased mitmesuguseist rahwaist olid — sool.

Seepärast tahame endale seda Jssanda manitust kui terawat mõõka lasta südamest läbi tungida: „Teie olete maasool!“

Jumalafõna haamer.

Piiblis leiame väga tabavaid sõrduki, kus jumalafõna sõrduki: k l i n l a g a , mis wal-gustab pimeduses, l e i w a g a , mis toidab nälginud inimhingi, w e e g a , mis kustutab hingejanu, m õ õ - g a g a , mis tungib läbi südamest, t u l e g a , mis põletab mustust inimhingedes ja h a a m r i g a .

Usume nüüd waatusele, kus jumalafõna sõrduki haamriga: „Minu sõna . . . on kui haamer, mis kaljud puruks pekstab.“ Jer. 23 : 29. Üks haamri üllesanne on purustada, katki peksta.

Toorele, kalgile südamele mõjub jumalafõna, kui ta teda purustab kui haamer, mis purustab kiwist sõdant, ühes sellega kaasa andes tema uuele tege-wusele õrnuse ja pehmuse. Karm Willipi wangi-hoidja, kes palju waewas Kristuse tunnistajaid Pau-lust ja Silast, sai uueks inimeseks pärast seda, kui Jumala haamrilõõgid kuuldawale tulid tema ma-jas. Sõdame kalju oli puruks lõõdud, ja sõdamest woolas kaastundmuse, rõõmu ja armastuse west Ap. t. 16 : 28—29.

Armas lugeja, kui sa weel oled pöõrmata, kui patt on sinu sõdame tooreks ja kalgiks teinud, on sinult riisunud õiguse ja õrnuse tunded, — anna jumalafõna haamrile wõimalust oma sõdamele lan-geba, purustada wana ja sind uuerdada.

Jumalafõna purustab nagu wana roomlaste oina pea, kõige kõwemini kindlustatud oma õiguse ja suuruse müürid, mis on täis wastupanu Jumalale.

Kui sina nagu Saulus wihas taga kiustad usk-likke Kristuse, oled oma sõdame täitnud uhkusega, tundes oma üleolekut teadmises, Jumalafõna wõib purustada sinu uhkuse ja sind tuua äratundmisele, et sinu patlikud soowid on pühe. Las jumalafõna haamer töötab; weel on, ja jääb ta ka lõpuni Jsa kätte, küll ta lõõb puruks oma õiguse kindluse ja plüstitab waremotel templid, kus Püha Waim wõib elada.

Jumalafõna haamer purustab suurelised inimliku „mina“ ausambad, heategude altarid, mis on tehtud auahnuses. Nad räägivad inimese wiletsusest ja jõue-tusest ja puhastuse tarwidusest Kristuse meres.

Wennad ja õed, kes teie olete äraproowinud Kristuse õhwi were wäge, ehk teie ehitate oma te-

gudele ja saamutustele ausambad? Ehk armate teh-tud häid tegusid enese teeneks? Kui — ja, siis lasse jumalafõna haamer purustada sinu ausambad ja al-tarid, et wõiksid Paulusega ütelda: „Et ela enam mina, waid Kristus elab minus“. Raal. 2 : 20.

Jumalafõna purustab meie ebajumalad, kui sel-leks saanud mõni inimene ehk maine asi. Sõna awab meie filmad nägema inimese kaduwust ja as-jade wäartusetust.

Lugeja, kui sina sugulus- ja sõprusõdemeid pead suuremaks ühendusest taewa Jsaaga, kui sinu halbade kalduwuste ebajumalad katawad su eest Päästja kaju, kui sina suitsuõhwi tood oma teadmistele, jõule, iludusele, kawatsustele, — siis Jumala haamri lõõ-gid ei jää tulemata su ebajumalatele. Sõna purus-tab su sõdame ebajumalad ja teeb iga su sõdame-lõõgi auks selle nimele, kelle sõna on wagem.

Haamrilõõgid kujuta raua tükile, annawad talle kehastuse ja terawuse, wafardades rauda walmiks tarwitusele.

Minult see inimene, kes äratundes Kristuse kan-natuse, läbielades tõsi patukahetsuse protsesi, oma-des oma sõdamele uuenduse, — wõib teenida Ju-malat. Jumalafõna haamer wormib uskliku elu, wafardab tema iseloomu, tahtmise, wilumuse, ja sel teel inimene muutub kindlaks kõigil kitsal teel ette-tulewates raskustes, kannatlikuks Jsaanda töös ja ligimese aitamises wäsimatuks ja muutmatuks.

Peab meeles pidama, et wafardamiseks tarmi-takse ääpi tules kuumaks aetud raud. Meie iseloomu karastamine ristiusu wilumuse omamiseks läheb läbi kannatuse, puuduse, kiustuse, läbielamise ahjust. 1. Peetr. 1 : 6—7. Sel teel saab Jumal kergemine meist jagu, ja wõib rutem meist teha kõlbulikke töõ-riistu.

Meie ei taha karta ega põgeneda Jumala haamri lõõkide eest, langegu õigele kohale ta lõõgid ja tehku meist kõlbulikud Talle töõriistad. Meie palmetes ärgu olgu Saaweti sõnu: „Pöõra ära minust oma hoobid“. Paul 39 : 11.

Wennad, õed, sõbrad! Pange ennaft Jumala alafile, et Jumala haamer purustaks meis „meie“ ja wafardaks „Jumala“. Ewangelist'ist A. S.

Reklaami ajajärgul.

Me elame näituste ajajärgul. Jgallihel on mi-dagi näidata, ja kõike efitatakse.

Olin hiljuti ühel näitusel, kus wiinapõletajate ja õllepruulijate parimaid masinawärke näidati.

Tuli tahtmine ette panna, et need samad isan-dad paneksid toime järgmisel aastal näituse, kus oleksid efitatud mõju ja tagajärjed, mis nende ma-sinad ja joogid korda saadawad inimesis.

Nad wõiksid näiteks Londonist ja 100 ingl. peni-koorma kauguselt piirkonnast tuua kõik wangid wan-gimajadest ning kõik waesed ja kodutud, milleks nende äri neid on teinud.

Et see paremini pilti annaks, wõiksid nad iga

päew toime panna joodikute naiste, alasti laste, les-kede ja kõiges wiletsuses elawate demonstratsioonide, ja et teha pilti weel täiuslikumaks, wõiksid nad tuua näitusele paar õiget laastatud ja sopast joodiku kodu.

Kuid mõju oleks weel ehtsam, kui see näitusele wälja pandud hulk saaks alkoholi meelte ärituseks.

Siis ehk saaks kuulda jamaajuguseid kirumist, too-reid ja jõledaid jutte, milliseid tarwitatakse seefugu-ses feltskonnas. Siis näeks muidugi ka harilikke taplust, mis aina käiwad alkoholi kannul ja mis sa-gelt lõpewad mõrtfukatõõdtega, kohtutega ja wõllaga.

Seefugune näitus jätaks kindlasti hea mõju üldse feltskonnale ja eriti kristlikkudesse inimesisse.

Raiialiaetud koosolek.

Adolf Helleri järele Joh. Sarow.

Pikkamisi tühjenes ruumikas saal. Raksteistiküm-
mend pafunapuhujat istus veel ülal poodiumil ja
mängisid üht koraali. Raamatumüüjal, kes seisis piib-
lite, raamatute ja broshüüridega kaetud laua taga,
oli küllalt tegemist, et dieti rahuldada mitmesuguseid
soove.

„Palun andke mulle selline Südameraamatute nal-
jakate piltidega!“ palus noor neiu, tagasi lükates poi-
sipea lokke.

„Ous teil piibleid jämedas selges trüvis?“ küsis
keegi wanaemake.

„Kas on need raamatukesed, mis jutustawad üm-
berpöörnud sotsiaaldemokraatidest?“ küsis keegi noor
pois, ise arwutades, kas raha jatkub peale soowitud
raamatukesje ostmise veel pafi sigarite ostuks.

Wäljas tänawal pääfis lahti kange arwustus. „Mii-
fugune lobasuu!“ kisedas paks lihniku pois Fritz,
kes oli olnud täna esimest korda ewangeeliumikuulutuse
koosolekul. „Ta mingi oma ümberpöörmise jutlusega
neegrite juure, aga mind jätku rahule.“

„Täitfa hääbematus!“ nurises keegi noor, kahwatu-
nud kaupmehe õpipois, sigarit põlema süüdates. „Need
märatsejad tahawad ära röõwida kõik elurõõmu. Just
nagu oleks see ei tea kui suur patt, korrats öö läbi
tantfida! Ei seda tohi sündida!“

„Kas ja nägid,“ jostistas keegi neiu oma sõbrannale.
„Gewa Sanderil oli jälle uus kleit seljas. Ja seal-
juures oli tal auk pahemas sukas“

Mii käis stia sinna. Mõningad olid saanud tõuke,
mis sundis neid eneste elu läbi katsuma; teised olid
pahased walju noomimise üle ja kirusid nagu salalikke,
kes tahawad neilt riisuda iga elunaudingu; kolmandad
polnud tähelegi pannud, mida kõneles noor jutlustaja,
waid olid täidetud päewamuredest ja moodihalpuselt.
Kõrwaltänawasse keerasid paks noort inimest, kes kõ-
nelesid ägedasti isekeskes. Need olid Kurt Kürten ja
ta õde Anna.

„Ta on filmakirjateener, ehk wariser, usu mu juttu!“
„Kurt“, wastas ta õde. „Sa teed Ernstile ülekoht.
„Mida ta kõnetleb, on ta oma elamus, tõde, mida õpe-
tab jumalajõna. Ta kuulutab ristilöödud Kristuse
armastusest kadunute wastu.“

„See just ongi see, mille wastu ma waidlen!“ sõ-
nas Kurt ägedalt. „Ma tunnen Ernst Kohldorfi kauemini
ja paremini kui sina. Sul on täiesti wõõriti ettekujut-
tus taft. Armastus teeb ju pimedaks! Mina teie
kõnusele ei tule! Selles olge kindlad! Kui ollakfe
wiibinud aastate kaupa kellegi kaasõpilasega ühes ja
samas klassis ja tehtud seltsis kõikfugu koerustükke, tun-
takfe hästi ta nõrku külgi ja wigu. Ma ei ole iialgi
uskunud ta kirju, mida kirjutas mulle oma õpiajal.
Ja et need mõned aastad, mida ta wiibis misjonikoolis,
on wõinud teha ühest kergemeelsest poisijõmpfist
püha mehe, seda uskugu, kes tahab. Mina aga ei usu
seda milgi tingimusef!“

„Aga, Kurt, ole ometi mõistlik ja kõnele kord Ernsti-
tiga. Kui sa hoiad ta eest end kõrwale ja ei tee temaga
mingit tegemist, ei wõi sa loomulikult ka teda mõista.“

Wõrdle ometi kord seda, mida ta ütleb, piibliga ja teiste
jumalalaste läbielamustega. Siis leiad sa . . .“

„Jumalalapsed! jumalalapsed!! See on jälle
midagi teie kõrgemeelsest, mida ei wõi sallida. Just
nagu kõik inimesed ei oleks jumalalapsed! Just kui
otse teil oleks eriline pühaduse kraad! Mina enese
liialdawate arwamistega! Mina olen sama hea krist-
lane kui teiegi, maksan oma kirikumaksud ja käin oma
kirikus. Muu kõik on lollus!“ Anna teadis, et ta
ei wõinud praegu midagi wenna juures korda saata
ja käis waitfides ta kõrwal, kuni nad jõudsid oma kor-
terisse, kus elasid ühes wanematega. Koridoris andis
ta wennale kätt, talle head ööd soowides, ja astus ker-
geil sammel üles oma tuppa.

Seal istus ta akna ääre ja waatas üles tumeda
tähistawa poole, kus kuu waatas katkenud pilwetük-
kide wahelt. Ta ohkas raskesti ega leidnud mingit
wälfapääsuteed raskusist, mis kogunesid tumedate pikke-
pilwedena.

Anna wõis juba hulk aega akna ääres unistanud
olla, kuni ta tõmbas wiimaks aknale eesriided ette ja
langes põlwili woodi ette palwele. Nagu alati, laot-
tas ta laiali Jumala ette oma kartused ja lootused ja
uualdas iseenele, oma peigmehe ja wenna elu Tema
kätte.

Kinnitatult tõusis ta üles põlwelelt ja hakkas end
riideist lahti wõtma, kuna ise ümises õhtukoosoleku
lõpplaulu . . .

Samuti läks ka Kurt Kürten hingusele. Aga und ei
tulnud ta filmalaugudele. Ikka helisesid õhtul kuulnud
sõnad ta hinges: „ . . . me oleme kõik patufänu
all . . . Meie kõikide möödunud elu kannab peal-
kirja: süüdlane, süüdlane, süüdlane!!! . . . See
on kõrwaline asi, kel on wähe wõi palju tumedaid
täppe meie minewikus, tähtsaim on, et meie elu kor-
raldataks jumalikult ja me wabaneme kurjast südame-
tunnistusest . . . Me peame elama läbi ümberpöör-
mise, kui tahame põgeneda Jumala wiha ja Ta õige
kohtu eest, selge, piibliku ümberpöörmise . . .“

Mii oli Ernst Kohldorf kõnelnud. Ja seda olid
sajad inimesed waitfelt kuulanud, nagu oleks seisnud
taewast tulnud ingel nende ees. See oli tõesti naeru
wäärt!

Ja kui wäljas tumedal võtaewal pilwetükikesed stia
sinna rändasid, möllasid nüüd tumedad mõtted täis
omakasupüüdu, wiha ja kadestust Kurt Kürteni hinges.

Sügawam põhjus, miks Kurt wihtas wagu ini-
mest, ei olnud tunginud veel täiesti ja terwelt ta
teadwusse. Wanemate warasest furmast jaadik elas
Kurt ühes koos oma õde Anna ja ühe wana halwatud
tädiga. Kui mõne aasta eest tädi Berta ja õde Anna
olid usklikuks saanud, oli tema ja nende wahel kuris-
tik tekkinud. Ta tundis, et teda kui perekonna pead
ei austatud nii, kui soowis.

Abiellunda ta ei wõinud, sest tal puudus kindel tee-
nistuskohd.

Nüüd oli ta endine noorpõlwe sõber Ernst Kohl-
dorf, kes oli wiibinud mõned aastad misjonikoolis,
tagasi tulnud oma kodulinna ja pidi stin linnamisjo-

närina ametisse astuma. Ta õe Anna ja Ernsti vahel tekkis südamlik sõprus, ja mõlemad mõtlesid endid kihlata lasta. Pärast abiellumist, mis pidi sündima pea selle järele, oleks olnud kats asja võimalik: kas läheb Anna ära wanemate elukorterist ja asub elama uude majja, elukorterisse kahe toa ja kööbiga, või Ernst tuleb Kärtenite elukorterisse. Ühimesel juhtumisel ei võinud Anna, nii väga kui ta seda soomis, tädi Bertat kaasa võtta. Teisel võimalusel ei oleks Kurt enam ainuke majajäänd olnud ja talle oleks nüüd kahe waga ajemel seisnud kolm wastu.

Seepärast soomis ta, et abiellumise mõte luhta läheks. Nii küsis ta Kurt Kärten teatud wiisaga linnamisjoni koosolekuid, milledest rahwas rohkesti osa wõttis. Ta endise sõbra ettekanded olid nagu prooviks, millele pidi järgnema Kõhldorfi ametisse seadmine.

Kuna Kurt wiskus rahutult oma woodil siia sinna, fummardus ta üle must, nägematu kuu ja sofistast talle saatatliku muigega kõrwa: „Tee wõimetuks see filmatirja teener! Paljasta ta terve lüna ees! Tähistage töö, mida ta tahab siin teha!“

Kurt seisatas hetkeks, et kuulatada wastukõla, mida leidwad need kuratlikud sofistused ta südames. Higi tuli otsaesisele ja süda jäi hetkeks seisma. See uus plaan katkestas täiesti ja paratumatult wahekorra Kõhldorfi ja ta õe Anna wahel ühelt poolt ja tema wahel teiselt poolt. See oleks wõitluse algus eluks ja surmaks. See teeks Ernsti wõimetuks mitte üksi siin linnas, waid terwel maal . . .

Ta maal is enesele ette oma plaani üffikasjad ja selle mõju ja joojus mõtteteist, mis tõesti olid inspireeritud pimeduswürstist. Alles koidu ajal uinus ta.

Saabus pühapäewa õhtu, mil pidi peetama wiimane ewangeeliumikuulutuse koosolek. Hoolimata waturääkimisest kuulajate seas, täitus linnamisjoni saal rahwaga kuni wiimase platini. Kirik ja üks ajaleht olid awaldanud soowiawalduse ettekannete suhtes. Hoo-

limata sellest olid suuremalt jaolt liht-inimesed, kes julgusid minna hiljuti sisseõnnistatud uude linnamisjoni kodusse. Mõnda nimetatud haritud seltskonnast oli waewalt kedagi märgata. Sündis otse Jeesuse sõna järele: „Jaa, ma tiidan Sind, et Sa oled selle warjude pannud tarkade ja mõistlikkude eest ja oled selle ilmutanud wäetimaile!“ Jälle läks tõeks, nagu alati Pauluse sõna: „Mis jõle ja ära põlatud maailma ees, on Jumal ära walinud.“ —

Segafoor kandis ette laulu, mis küll ei oleks seisma jäänud kunstilise arwustuse waljude seaduste ja nõuete ees, mida aga siiski südamest lauldi. Oli tunda mees- ja naislauljast, et nad pakutawa jumaliku ülesandena oma kuulajatele edasi andsid. Kõõmjalt ja kutsuwalt helises läbi walgustatud ruumi:

Oh tule, kadund inimlaps,
Ja tunništa kõik süü,
Sest Jeesus ju eest surma läts —
Sull' pakub armu nüüd.
Ta ootab käed laiatai,
Et tuleb, wilets hingele,
Ja pärid taewa au.

Kui annud üle Päästjale
Su patukoorma ja —
Ka jalawalu ühtlasi,
Siis süda kergeks saab!
Kättpidi siis sind talutab
Su Jeesus ja ka juhatab
Teed taewa, ifamaal.

Siis astus Ernst Kõhldorf poodiumile ja palus. Mõned noored neind kihistasid tasafesi naeru, ja paar noort poisit sofistastid irwitawalt märku andes, et pidasid palumist rumalaks. Muidu oli üsna waitne rahwaga täidetud ruumis. Kurt Kärten istus keset saali. Piikaw muie kortfutats ta huuli. „Täna teen jutlustaja aulikkusele järsku lõpu!“ urises ta oma ette, et ei peaks kuulma palwefõnu. (Järgneb.)

Kutse.

Külm jaanuari õhtu väikeses provintsilinnakeses. Hämarail tänavail liiguvad üksikud inimkogud. Needki enamasti õppurid, kes tulnud välja uimastavast toadhust talvejahedusse. Neil keerutas tuul iiliti lund silma ja suhu.

Käin minagi sõpradega tänavail.

Tundus hinges näriwat igatsust, peletasin seda sõpradega tänavail. Pea igal õhtul veetsime aega tühjalt juteldes ja naerdes.

Läksime P. tänavat mööda minu korteri poole. Minnes mitmekesi ei märganudki kahte vastutuli-jat. Nemad möödudes meist, pistab teine tulijaist mulle pihku pabersedeli. Pigistades selle peosse, sammume edasi, waid mõtlen vaadates tagasi: poisikese ohtu mehikesed. Valimiskihutuse ajajärgul ei äratanud see suuremat tähelepanu: mõned kihutajad.

Jõudes korterisse loen: „Teretulemast waimulikule noorsookoosolekule P. t. nr . . .“ Nüüd pääsid poiste suud valla, sest juhtusid aineks usuasjad. Jumal, Piibel, usklikud — neist saab ju rää-

kida. Materdati aga maha pea tervetena kõik. Teadus ei luba nende olemist. Muidugi osutus naerdavaks ka kutse.

Läksid sõbrad, jäin üksi. Kas minna koosolekule? Vaimulikke koosolekuid ma pooldasin, sest pooldasin usku — aga minemisega?

Polnud varem käinud palvelas ja seepärast oli võõras. Ehk lähen edaspidi.

Juhtus sel õhtul ka olema gümnaasiumi aulas loeng, sõbrad kõik seal, sellest hinges wõitlus.

„Täna lähen loengule, edaspidi palvelasse,“ mõtlesin mööda pimedat koja treppi alla minnes loengule. Ootasin nagu paremat aega ja uusi võimalusi . . .

Tulidki need ajad ja võimalused, aga milleks? Kevad oli tulles ehtinud looduse uuesti ja ilusalt. Kitsalt linnatänavailt põgenesid noored rohelisse. Unustati talv ja talve mälestused. Uute wahenditega rahustati rahutat südant.

Sääl olin minagi nutwa hingega. Aga ununes kutse.

A. L.

Andesta.

Laine Luha.

Läbi hämarduva sügisõhtu veeres rong. Pugenud hall hämarus juba vagunisse, kus reisijad, kui oleks neisse hiilinud sügisõhtu kurbus, istusid nukrustades, vaikivaina. Samaseltki kumardunult sügavasti ettepoole, istus Kuuno Valk, vaadeldes kiiruses läbistet maastikku. Veel olid mõned puist jõudnud hoida alal oma kahvatunud lehehestikku. Seal nad seisis kuld kollaseina, kui oleks päikese sära kleepunud noile närbuvaile, enne kui määrduvad mudas. Majad aga, nagu koormat sagedasist vihmavalinguist kõssivajunuina ja tumedaina mööda vilksatasid — ainult korstnad kui valged kaitseinglid nende katuseil.

Ikka veel sadas. Raskelt langesid piisad aknale. Aegajalt ka endid surusid klaasile langevad lehed, kui hirmunud kanaaria linnud.

Seda kõike vaatles Kuuno ja sügisõhtu kurbus, lein ja rõhuvus tundusid temale lähedaina, isegi lohutavaina. Meelsamini ta seal üksi istukski kolletunud puude all, sammuks niiskel maal, kust igal sammul tõuseks närbumislõhnu. Laseks sadada jahedat vihma tumedasse juuksehestikku, kust siis piiskadena nõrguiks see alla mööda kõrget otsaesist. Jah

— seal kindlasti tal oleks kergem — oleks vabam, kui siin tundes hetketi endal viibivat kaasreisijate kaastundlikke pilke. Veel hell oli hinges ajast, mil tulles vagunisse märkas, kui kõikjal püüti anda talle teed ja ruumi ning kuis veel kuulis enda järel ütlevat kedagi eidekest oma otsekoheses kaastundes: „Heldeke, kui sirge, kena noormees ja jalg haige.“ Kuuno siis tundis, kuis sõrmed kramplikult surusid keppi. Tal polnud selge, kas naeratada sellele nõrkusele või karjatada. Küllap viimane õigem oleks olnud.

Just enne õnnetust tol õhtul oli tal kõnelus hr. Kesaga, kes olles ta ülem arusaamata põhjusel teda näis vihkavat. Palju tuli Kuunol seepärast kannatada. Ta sagedasti püüdis nähtuse põhjust leida, kuid korduvalt jäi ainsaks asjaolu, et ta — olles usklik, õiglane ja kohusetruu oli,

ning isegi tagasi ei pörganud otsekoheseist tõetütlemissist ka ülemusele.

Küll sageli elas ta üle raskeid heitlusi, et mitte lasta tõusta kibedust vihamehe vastu. Küll noid hiliseid õhtutunde ta mäletas, kus ta viimaks jäädes vaikseks võis üle elada õnnistet hetke, mil kaua ja südamest palus inimese eest, kes talle liiga teind. Samuti anti talle võitu alandlikuks, kuid kindlaks jääda tol õhtul, mil hr. Kesa nõudis võltsimist raamatupidamises väljatulnud rahakõrvaldamise katmiseks. See oli äge kõnelus ühelt poolt, ja kui nõudja nägi end kaotuse ees, lahkus ruumist vihaselt hüüdes: „Seda veel kibedasti kahetsete!“ Mõni hetk seisis Kuuno

kahvatu kujuna, kelle silmis siiski säras võidurõõm. Siis rahulikuna valmistas end kojuminemiseks.

Koridor oli pime, ja püüded seda valgustada ei annud tagajärge. Arvates, et on põlenud läbi elektrilamp, sammus edasi pimeduses, kuni jõudis kohale, kust viis pörandalt avatav uks sügavasse koledasse ruumi, kadus pörand ja tumeda mütsuga langes Kuuno kivisele pörandale. Seal pimeduses ja valus tol hirmsal ööl tõusis temas uue ja suurima jõuga

Kartulivõtt.

K. Veeber.

kibedus — isegi põletav viha inimese vastu, kes valmistanud talle sarnaseid piinu.

Seal tõusid värisevad käed ja kahvatud huuled palusid rasket kättemaksu vaenlasele. Kadunud olid ahastuses ja valus enesevalitsus, — kustunud ka Lunastaja ilusaim, kuid raskeim käsk: „Armasta oma vihameest — andesta . . .“

Aeglaselt möödusid nädalad paranemise lootusega, kuni saabus viimane, raskeim löök. „Kahjuks, noormees, ei saa teie jalg siiski terveks. Liige on niivõrt vigastet.“ Seda ütles ühel päeval arst.

Rängad ja pimedad olid need võitlused. Kui möödus esimene vapustushoog, tuli Kuuno, et leida lohutust ja tasakaalu Lunastajas. Lähenes murtult ja abi otsides jutustades enda raskusi, mida valmistanud ta vihkaja. Jutustas seda mäsava hingega, — kuni äkki nagu läbi tormimüha

kuulis sosistavat: „Andesta sellele, kes sulle teinud ülekohut.“

Tundus Kuunole, kui tahaks jääda seisma süda: — Andesta . . . Oli öö pime ja tähita. Ta seisis akna ees — oli tõusnud põlvedelt hirmunult, väsinult, otsata rahutuna. Andesta . . .

Sellest see tuligi, et lühikeste päevade jooksul ilmus Kuunole kulmude vahele sügav korts, valulise näoga, nukrana püüdis viibida üksinduses. Avamatult lamas päevad läbi piibel laual. Seal kirjutet: „Armasta vihameest, palu nende eest, andesta, kui ise tahad saada selle osaliseks.“

Ehk pole see just nii — ehk ühenduses need käsud mõne kergendava tingimusega, — kui vaataks . . . Ent — ei, seal ikkagi on öeldud seda. Parem mitte vaadata, et veenduda lõplikult selles. Ja ometi oli vaja troosti, mida, teadis ta, pole leida mujal, kui Päästja armastuses. Kuid miks see kõva nõue — andesta . . .

„Andesta Sina, oo suurim Armastaja temale — kuid miks seda nõud minul,“ sosistas mõnikord Kuuno. Kuid küsimused tardusid osavõtmatuina, külmana, nagu poleks vajagi vastust — ainult nõudvana tuksus hinges käsk nii võimatult raske — andesta . . .

Tuli kiri sõbralt, kutsus puhkuseks enda poole. Meeleldi võttis selle kutse vastu Kuuno. Nüüd ta just igatses maa vaiksust, eemalolu inimesist, kes jälgisid teda kaastundlikkude pilkudega.

Läbipääsemata sügisõhtu pimedus oli haaranud oma rüppe kurva sügislooduse. Ainult harva vilkus virvendav tuluke kauguses. Kuuno istus ikka veel kummardunult ettepoole ja vaatas välja nägemata midagi. Reisijad vagunis tummalt vaatlesid üksteist, kui ei julgeks keegi katkestada rõhuvat vaikust. Mürtsusid vaid vagunirattad ja Kuunole, kes sõitis sõbra koju, kostis see tumeda käsuna — andesta . . . andesta . . .

Ei tahtnud Kuuno nii ruttu avaldada enda võitlusist laastat, mässavat hinge. Et mitte põhjust anda sõbra pärimisele, oli ta sunnit hommikul, kui viimane süvenes oma piibliuurimisse, ka välja otsima oma kohvri põhja pakit raamatu. Kui võõraks ja kardetuks oli jäänud see temale ja seda seepärast, et leidis selles käsk, mida ei tahtnud täita. Missugust kohta küll lugeda, et ei puudutetaks haiget kohta hinges ja Kuuno löi lahti piibli juhulikult. Seal märkas ühte tähtsat märgit kohta: Sest kui meie Jumalaga oleme lepitet tema Poja surma läbi, kui meie vaenlased olime . . . Korduvalt seda kohta ta luges. Siis riietus, haaras kepi, mis ta lahutamata seltsiline nüüd, ja väljus toast. Tugevasti oli külmetunud öösel ja nüüd liuglesid harvad lumihelbed õhus. Aeglaselt sammus Kuuno mere poole. Armsaim koht see liivane kallas sügava mere ääres ta siinviibimisi. Seistes rannal, jäi kuulutama lainekeste sulinat. Mäletab, kuis suveõhtuil loksuv jutustus unistav ja mahe teda kütkestanud — nüüd aga kostis see kõlisevalt, kui puruneks iga üksik voog õrna kristallpulgakesena. Meri aga tardununa, osavõtmatuna neelas esimesi õrnu lumihelbeid.

Ta surnud meie eest, kui veel olime ta vaenlased. Nüüd Kuuno mäletas, miks nii tähtsalt märgit see koht ta piiblis. See oli siis, kui ilusamana suuremana tõusnud hinges igatsus omandada Kristuse kuju sarnaduse. Ja selle seisukorra ülima astmena selgunud talle armastus vihamehe vastu. See oli tema Lunastaja kõrgeim omadus — see peab saama ka armsaks tema jälgijale.

Meri tardus, kui oodates võitu, kuna lainekehed helisevalt naersid inimese üle, kes seisis rannal — kes ei suutnud andestada, kuna ise saanud selle osaliseks suuremal määral.

Istus kivil Kuuno ja mõtteis vaatles ümarikke, siledaid kivikesi selges vees.

Kuis peaks ta siis andestama oma vihkajaile. Pole ta ju tõstnud süüdistust hr. Kesa vastu rääkides õnnetusest teistele kui juhusest. Ei kavatsengi üldsuse ees avaldada seda tõsiasjus. Isegi — ei kavatse teha ühtegi etteheidet temale. Mida siis veel nõutakse temalt.

Siis järgnes pilt — milliseks kujuneks nende esimene kohtamine nüüd. Ja mõtles Kuuno. — Tuleb ta vaba, kerge kõnnakuga, näol omane irooniline muie — tuleb ja vaade ükskõikne, põlgav viibib Kuunol, kes läheneb — longates toetudes kepile . . . Tundis istuja, kuis läbistas kerge värin liikmeid. Minna vastu longates süüdlasele — ja sirutada käe tervituseks — kui sõbrale seda suruda — pilguga täis õrna armastust ja igavest sügavat andestust . . .

Kivikesed selge vee põhjas näisid värisevat. Kuuno hinges aga levis võimsana, jõulisena ahastav igatsus oma Lunastaja järele, kes seda suutnud, kuni sai see jõuks, mis surus ta põlvedele liivasele rannale kesk vaikivaid kive.

Lumihelbed hüplesid õhus, lainekehed aralt sosistasid, sest nendegi suure käskija ees põlvitas inimlaps, keda lunastanud Tema armastus. See aga surudes otsaesise vastu külma kivi vaatles hing täis sügavat kahetsusvalu pilti, kuis langevad rasked verepisarad tumedale maale ristilt Kolgatal. Ümbritsevad teda vaenlased — irvitavad, mõnitavad.

Isa, andesta neile! . . . Oo — maailma suurim andestaja . . . Suurim võitja kroonit okaskrooniga . . .

Ja astuda tohivad neil hülgavail jälil Tema lunastetud — need, kes olid siis ta vaenlased, kui suri.

Kaua Kuuno põlvitas vaadeldes seda imelikku andestust. Kui ei julgenudki tõusta põlvilt. Ons tõsi, et suudab saada osa sellest murt, vihkav inimlaps. Ja ometi on see nii.

Kui jõudis koju Kuuno, istus sõber ikka veel avat piibli ääres, kuna vaade pehme ja soe viibis sissetulijal. Kui see sõnalausemata istus ta kõrvale, pani sõber käe Kuuno õlale ja kui teaks ta peensusteni teise võitlusi, sõnas: „Ta suri meie eest, et võime kanda Isa ees Tema kuju.“ Rahuliku naeratusega Kuuno vastas, kuna hääles veel värises võitlusvalu ületet võidurõõmust:

„Ja — et omandada seda sarnadust, peame täitma ilusama, kuid raskeima käsu — armasta vihameest.“

Õiguse ülemlaul.

Aspasia järele - n.

Aastatuhanded on Sinu valgus paistnud, sün-
nitused tõusid ja läksid hukka, mäed langesid,
aga Sinu iste ei liikunud igavesti.

Sinu õlgadel seisab maailma vägevus ja oma
otsaesisega kannad Sa taevast ülal.

Sa sirutad oma käe välja — ning maa väriseb,
tema sügavused liiguvad ning kuristikkudel on
kartus kannul.

Sinu pilgud on otsekui mõõgad, kui lõikav mõõ-
gatera! Need tungivad maa sisekonda; põrgu on
Sinu ees lahti ja pimedusel ei ole enam katet.

Millele sa oma silmad heidad, selle sa lõpe-
tad. — — —

Sa võtad taeva laotuse tema neljast nurgast
kinni, otsekui rätiku, ja pillud tähti laiali, sest ne-
mad ei ole küllalt selged Sinu silmade ees.

Sina oled selgem kui koitev hommik ja hele-
dam kui kõige selgem päev. Päike tõuseb Sinu
paistuse ees pimedalt üles ja kuu läheb looja.

Kaunis oled Sa, Kõigevägevam, Hiilgav!

Mägede latvu süütad Sa leekivad londid põ-
lema. Alla orgu puistad Sa hiilgavaid sädemeid.

Koidukumaga kullatud taevaserv on Sinu riide
palistus, purpur voolab kui aurav, punane veri Su
jälgedest . . .

Sa tõstad oma häält ja sõnad voolavad Su huul-
telt kui suitsusambad. Sinu hingeõhk on kui tu-
lemäe leek . . .

Sa sirutad oma punased tiivad laiali ja võtad
terve maailma kaisutades oma hõlma.

Tulised sädemed lendavad poolusest pooluseni.

Nad kukuvad inimeste südamesse ja süütavad
hingi põlema . . .

Ja nad tõusevad, lähevad ja tunnistavad Sinu
eest.

Neid lüüakse risti ja visatakse kividega, Sinu
eest kannatajad vaatavad irvitavale surmale silma
ja — hõiskavad.

Sugupõlved maetakse mulda ja uued sünni-
vad . . . Põgenemata, tõrjumata tuleb Sinu võit
ja — otsus . . .

Sinu säde hõõgab minu südames, minu ajudes,
ta hõõgab mu uneta öödel nutetud palavates pi-
sarates.

Ma otsisin ja otsisin Sind, mu vaim väsis ja
mu hing närkes.

Aga nüüd, kus ma Su lähedust tunnen, on mul
kartus Sinu ees.

Ma olen vaene, madal ja tühine, jäta mind
maha, oh jäta! . .

Kas Sa tahad mind ära tallata kui tuulejõul
mahapuhutud lehti ja ära murda kui kuivanud oksid?

Lase siis mind teadmatusse vajuda, igaveseks
kaduda, kahetsuseta, ilma tumedate unenägudeta . . .

Aga Sina rabad minust raudsete kätega kinni
ja lased mind elada.

Sina kaevad minu juuri ja istutad mu nagu
noore puu ümber. Ma tunnen Su terast enda
elujuurte juures.

Mitte surmas, vaid surmast läbi viib tee Sinu
juurde . . .

Ja kas ei ole mõnda teist teed Sinu juurde?
„Mitte ühtki! . . .“

Südamelöögid.

Ühes kõrtsis, kus palju rahvast õhtusel ajal koos
oli, löödi korraga laelamp maha, tuli kustus, rahva
seas tõusis segadus pimeduse tõttu. Sedamaid kar-
jatas keegi, õhkas raskesti, siis jäi kõik vaigust.
Kisendati mitme suuga tule järel. Kui tuli üles
wõeti, nähti üht meest kõrtsi põrandal lamawat, juur
nuga rinnus. „Kes on seda teinud?“ küsiti mitmelt
poolt. Kõik olid õiged, kõik wabandastid endid.

Parajasti juhtus selsamal ajal ka üks halli peaga
kohtuhärra sealt mööda sõitma. Ta kuulis kõrtsi
ees seiswa mehe käest kohutawat sündmust, ja läks
ka kõrtsi, kõnelejat enesega kaasa kutsudes. Siis
laskis ta kõrtsimehel kõrtsi ukseid kinni panna, et

keegi wälja ei saanud minna. Oli see sündinud,
ütles ta rahwale: „Noh, iga mees tehku oma rind
paljaks ja lasku pealmised riided kui ka järk eest
lahti!“

Nõnda käis kohtuhärra igast ühest mööda, käega
südame kohta katsudes. Oli ta ju mõnegi mehe
läbi katsunud, sai ta wiimaks ühe mehe kohta, kel-
lele ta ütles: „Sõbrakene, sina oled süüdlane. Su
südamelöögid kaebawad ju peale, annawad sind üles.
Salgamine ei aita. Oled mõrtsukas.“

Mees tunnistas oma süü suuga üles ja ta wiidi
wangitorni, kus kohus teda karistas, töö järele
palka andes. —

MU SÕBRALE.

Mu sõbrale laulan ma kaunimad laulud,
Ta mõtted ja soovid kõik vallutand mu.
Ma temale kurdan kõik raskused, valud —
Ta oskab nii hellasti troostida ju.

Mis teeksin küll siis, kui mul sõpra ei oleks?
Ma seda ei mõista, jah, tõesti ei tea?
Siis elu nii kurb, ilma päikseta oleks.
Nüüd sõbraga käia ka okasteil hea!

Kui komistan, langen, ta tõstab mind üles.
Kui olen nii väsinud, kannab ta mind.
Ta kõrvaldab kive, ta kannab mind süles
Ja ikka mul tuksub ta armastav rind.

K. Sinik.

Peab olema kuus!

„Mis te ial palute Minu nimel, seda tahan mina teha, et Jia austataks Pojas.“

Ühel päeval istus superintendent Blikfel oma kirjutuslaua taga ja kirjutas. Seal astus sisse keegi usklik wana leknaine ning puistas temale oma südamelt kõik wälja.

„Teie teate,“ ütles ta, „et ma kaua haige olen olnud ja midagi pole teenida jaanud. Nüüd pean ma 6 taalrit üüriraha maksma, kuid mul pole aga ühtegi. Ma olen oma armast Jsfandat Jeesust seepärast palunud, ja Ta on mulle „ja“ öelnud. „Kuidas nii?“ — küsis superintendent.

— „Jah,“ jatkas naine, „Tema on öelnud: „Mis teie minu nimel palute, seda tahan Ma teha.“ Ma olen Tema nimel usus palunud abi, seal ei wõi see ka seepärast tulemata jääda. Nüüd ma tahtsin waid Teid paluda, et te walitsusele kirjutaksite, et ma selle raha saaksin.“

— „Ja kuidas ma seda wõin teha? Walitus ei wõi ju ometi igalhele, kes raha wajab, seda saata.“

„Do,“ wastas ta, „nii mõnedki kõstrilehed saawad ju toetust. Mis ma Teile ütlen, kirjutage aga, küll saan minagi natuke.“

„Sa pole aga kõstri lesk,“ ütles superintendent.

„Ei tee wiga,“ katkestas naine teda, „kirjutage aga.“

Ei aidanud mingi wasturääkimine. Lahke mees ei saanud küllalifest muidu lahti, ta wõttis paberi ja kirjutas lihtsalt ülles, mis see ette ütles, seletas ka, et ta naisest muidu lahti ei saanud, ja palus tema

jaoks 5 taalrit, unustades, et lesk 6 taalrit oli palunud. Ta loeb talle kirjutise ette ja küsib:

„On nii hea?“

„Ei,“ ütles lesk, „kuus taalrit peab olema, härra superintendent.“

„Ah,“ wastas see, „seda ma ei pannud tähelegi, kuid muuta ei saa ma seda enam. Ja uuesti kirjutuseks pole mul aega.“

„No,“ wastas naine, „kuus saan ma siiski!“ naerab sõbralikult ja läheb wälja.

Nädalas on pühitsustund kirikus. Wanake istub, nagu ikka, altari astmel. Pärast kõnet läheb ta superintendenti juurde ja küsib talt salaja: „Kas on juba siin?“ Ta saab eitawa wastuse. Kuid warsti pärast seda saab superintendent walitsuselt kirja ja loeb oma imestuseks muuseas: „Siinjuures 6 taalrit . . .“

„Teie ettepanekule wastu tulles,“ seisab kirjas, „lubame waesele lesele N. N. kuus taalrit ühekordseks toetuseks.“ — „Imelik Jsfand,“ mõtleb ta, „kuidas ta küll nii täpselt oma usklikkude lapselikke palweid täidab! Ma pean selle naise usku aga ka natuke weel proowima,“ mõtleb ta edasi.

Kui naine tuleb ja küsib: „Kas on juba siin?“ wastab ta: „Jah,“ ja paneb wiis taalrit lauale tema ette. „Ei,“ ütles wanake, „härra superintendent, kuus peab olema! Üks on weel teie käes.“ Ja ta peab talle ka selle kuuenda taalri wälja andma.

Do, kui meie ka nii sellest kinni peaksim, et Jeesuse nimi garanteerib meile meie palwete kuulumise!

Abi Jehoowa nimes.

„Jehoowa nimi on tugew torn, sinna juure jookseb see, kes õige, ja saab kõrge warjupaiga.“ Sp. j. 18:10.

Seda kuulis kord keegi naine, kes kaua oma hingeõnnistuse pärast mures olnud ja seepärast usinasti käis uskliku jutlustaja Fletseri koosolekuil. Ta mees, tooreloomuga lihunik, keelas talle aga kõige hirmsamate ähwardustega Fletseri wõi mõnda muule waimulikule koosolekule minemast. Kui ta ütles, et ta aga südametunnistuse pärast ei wõi minemata jätta, siis ähwardas mees koledas wihas ta kaela läbi lõigata, kui ta peaks minema. Nüüd palus naine ärdalt Jumalat, et ta talle kiusatus-tundidel ligi oleks. Kuigi ta palju troosti ei tunnud, oli ta ometi otsustanud teha oma südametunnistuse järele ja Jumalat usaldada.

Pühapäeval sammus ta suures sifemisef wõitluses trepist alla, et minna koosolekule. Oma mehe küsimusele: „kuhu?“ ütles ta seda. Seal kispandas mees täies wihas: „Nüüd ei lõika ma mitte su kaela läbi, aga ma tahan ahju kütta ja sind sisse wiisata, niipea, kui koju tuled.“

Ähwardust tähelepanemata jättes, mida mees raskete wandesõnadega lõpetas, läks naine koosolekule, paludes kogu tee, et Jumal teda tugewaks teeks kõike ära kannatada, mis ial ka wõiks ette tulla.

Fletser oli kantslisse minnes täielikult unusta-

nud, millest ta täna jutlustama pidi. Kuid ta waatas Jsfanda peale ja palus Teda talle teemi anda. Seal sai ta wastuse, et ta kõneleks kirjakoha üle, mis loetud palwe aluseks — kolmest mehest, keda Nebukatneetfar tuleahju wiisata käskinud. Runa ta nüüd sellest kõneles, tundis ta iseäralikku Jumala ligiolemist, mis talle näitas, et midagi tähtsat peab täna selle põhjuseks olema; sellepeale lõpetas ta palwega.

Waest lihunikunaist troostiti ja kinnitati kõne läbi nii südamest, et ta ei saanud jutlustajat selle eest tänamata jätta ja ka öelda, milleks Jsfand talle just selle kirjakoha andis. Nad tänasid üheskoos truud Jumalat, ja jutlustaja lahkus naisest sõnades: „Jehoowa nimi on tugew torn, jookske sinna, — seal olete kindlasti warjatud. Te olete Tema nimel siia tulnud, minge Tema nimel ka julgesti jälle koju.“ Suure rõõmuga sammus naine koduteel edasi ja mõtles: „Oleks mul wõi tuhat elu, siis ohwerdaksin ma nad kõik Jumalale. Aga Tema warjab mind: tema nimi katab mind, et tuli mind ei põleta.“

Kuid nüüd sündis midagi ootamatut. Ta leidis oma mehe koju tulles hoopis muudetud meeles. Mees termitas teda üsna rahulikult ja üsna peajalgus talle, et ta oma hingeõnnistuse pärast tõsiselt mures oli.

Triida Ahlberg †.

„Inimese Poeg on tulnud otsema, mis ära kadunud,“ need Jeesuse sõnad, mis väljendavad lõpmatu jumaliku armastust patuste vastu, võivad ära määrata pöörde paljude elus. Inimene loomuleft on kalduv maailma poole, efektiivsele tihti mõtlemata selle lõppu hukatuses. Isa armastus aga otsib kadunud lapsi Boja läbi, et tuua tagasi isamajasse.

Wapustuste ja raskuste läbi kutsus Jumal teidagi, effinud talle, kõrgest. Ja ta tuli. Rasked olid esimesed sammud kitsal teel, mõnigi ford ähwardas wäsimus wõita, kuid igawesed käewarred toetasid. Ja wõidelda polnudki palju. Tabas tiisikus, murdes terwise, kuid tehes puhasta-

Triida Ahlberg †.

Risti all.

E. Martensi mälestusi wanast ja uuest Wenemaast.

Tõlt. D. W.

2

Tagasiinamisi.

Algas mu elus uus päew. Tagasiinamised, pilge ja naer olid nüübselt mu oja. Wanemad kurbustasid ja palusid, et jätkaksin oma uue elu. Külas kõneldi, ma olewat jäänud nõd, rameelselt, wallawalitsus ei lubanud, et räägiks oma seesmist elamust. Ent ma ei wõinud jätta oma Päästjat Jeesust tunnistamast. See pahandas inimesi, ja mind wihati nüüd enam kui enne.

Oli pühapäew maikuu. Särav kewadepäike meelitas mu wälja; läksin Suhaaja Wälka orgu, kuhu kogunes alati tüla noori. Siin kohtasin endisi seltsilisi ja hakkasin ühe ja teisega Dnnistegijast rääkima. Mind naerdi ja peketi taigastega. See waid mind julgustas ja tunnistasin Jeesusest weel enam. Wiimaks wõtsid nad mu kiini, sidusid jalad kokku ja wedasid mind kõitpidi mäerinnatult alla. Mu riided rebenesid, selg weristus. Jäin waludes peaaegu mõistujeta lamama. Hiljem wedasin end juure waewaga koju.

Teisel päewal kutsuti mind wallawanema juure, kus pidin töötama, et ei räägi enam kunagi Jeesusest. Wastasin julgelt ja rõõmsalt:

„Jeesuse nimest ma ei wõi waitida!“

See wihastas sealolewaid talunikke, nad tõufasid mind usse poole, nii et kukkusin mitu korda. Siis kutsuti mu isa ja anti talle käik leida teid ja abindusid, mis paneksid mu wailima, nad ei lubawat, et poiss endale sellist tähelepanu tõmbab.

Isa oli weendunud mu pöörmises, ei julgenud aga midagi welda. Koju jõudnud leidisin ena kõõgis nutmas.

„Ema, ära nuta,“ palusin, „ma ei ole ju enam nii halb kui enne, ma ei wauu, kõik on mul korras, teen kõik, mida loen te filmist.“

„Jah,“ ütles ema, „seda ma näen, ja ma olen weendunud, et oled nüüd teine inimene. Ent mina olen palju halvem sinust ja lähen hukka.“

„Ei, ema,“ ütlesin talle, „ja ei pea hukkuma, palume Jssandast Jeesusest abi.“

Põlwitajine. Ei me lakanud enne wõitlemast ja palumast, kuni ema langes mu kaela ja ütles:

„Mu armas poeg, nüüd ujun ka mina, et Jssand Jeesus on mulle mu patud andestanud.“

Tuli isa, nägi me rõõmu ega wõinud midagi welda. Palu-

wat tööd hinge juures. Haigus-päewad olid ta kõige paremad ja wõidurikkamad päewad. Maha jäi töö pühapäewatoolis, samuti katkes oma õppimine, kuid Jssand oli selle asemel wõtnud oma kooli, kus päewad wafit tundusid pikkadena, kuid pikemadki päewad lõpewad. 17. detf. m. a. lõppes õpiaeg ja lajas kõrgem kutse: „Tule koju!“ Hing jättis maha waewatud teha, et minna hingamisse. Surm oli teinud oma wa-hastawa tööd.

Oli kõigest 19 a. wana, kui juba kustus eluküünal. Nii lühike oli tema tööpäew ja wõitlusaeg. Teda leinawad Marwa Sinise Risti noored, kelle keskel sai usklikuks.

filme ka temaga, kuid ta ei jõudnud selgusele. Alles mitu aastat hiljem andus ta Jssandale.

Õhtki tunnistasin Jssandast, ei tulnud külas ühtki pöörmisele. Seda ma ei mõistnud; olin kurb, et ei olnud nähtawaid tagajärgi. Wõtsin oma testamendi, läksin pöörmingule, pugusin olekoo alla ja lugesin. Awalikult ma ei tohtinud lugeda, seda oli isa mulle keelanud. Sageli olin ka S-iga koos, kellelt sain esimese tõuke, ja palusin temaga. Ühel päewal ta küsis mult: „Mis sa teed Jeesusele?“

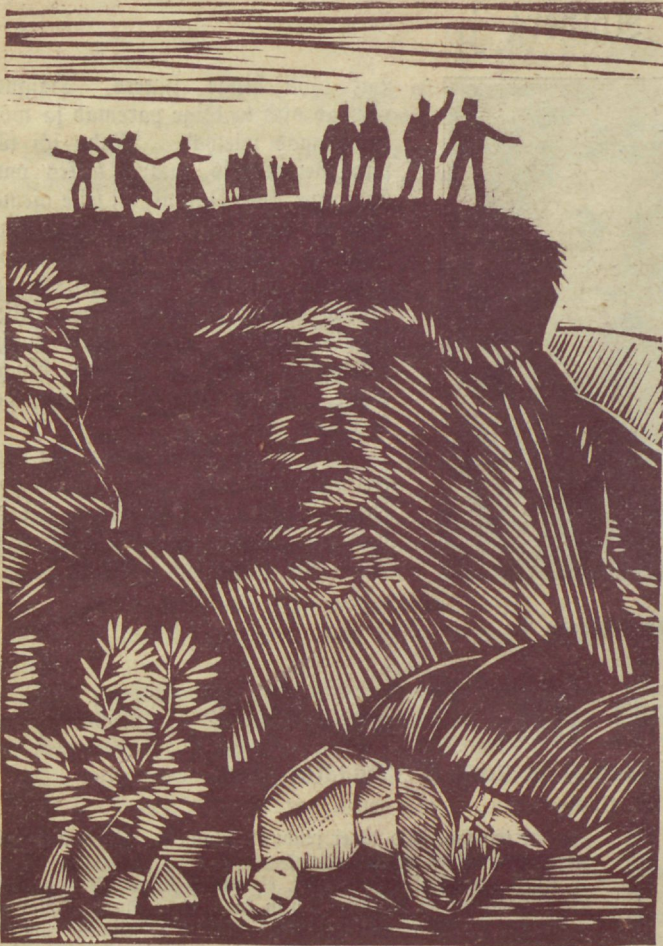
Wastasin: „Ma ei tee midagi Jssandale, aga mis sa teed?“

„Olen liig oskamatu, et midagi teha,“ wastas ta. „Ja et mul mingisuguseid andeid pole, palusin, et Jssand näitaks mulle mu ülesannet. Ja ta tegi seda. Nüüd palun igapäew selle inimese pärast, keda ta mulle näitab. Siis awan oma piibli, ja jalmi, mis läheb mulle tähtsaks, kirjutan paberile, jaadan mainitud inimesele ja rõõmustun, et tohin ka midagi teha.“

Too piiblitlugemise ja palwetamise aeg seadis mu minewiku raske koormana mu ette. Mäeks kuhjusid mu silme ees endised alatused. Hakkasin neid lugema ja ehmuin nende wõhtusest. Pea kõigile inimesele külas olin midagi, halba teinud. Mis pidin tegema? Raha kahjude taunimiseks mul polnud, wanemad ka olid waeused, ja poletski ma tahtnud neile raskust walmistada. Teenida ma nii palju ka ei wõinud. Ühel wõl lamasin kawa uneta ja palusin. Ja siis tuli mõte: „On pääsetee, ja minewik enam ei waewa mind. Tõusen wara, teen kõik tööd nii hästi kui wõin, et isa rõõmustuks. See sündigu weel pimedas. Siis lähen küüni ja palun. Pärast külastan iga maja, tunnistan, mis olen teinud ja palun andeks.“

Tulin esimese maja, mille elanikele olin palju pahandust walmistanud. Kui jutustasin, mida Jssand mulle teinud ja palusin andeks, kadus naine nuttes teile tuppa, mees aga hakkas sõimama ja wistas mu ussest wälja. Milline pettumus! Selliseid tagajärgi ma omast tunnistamisest ei oodanud. Käisin majast majja. Mõned nutsid, enamuses aga wifati mind wandudes ussest wälja wõi ei lastud üldse sissegi. Olin ju telet tüla ja aralt ning täis kartust astusin kellegi lese majja. Ütlefin, mis oli mul südamel, mind kutsuti lahkelt sisse, paluti istuda, ja ma unustasin kõik kurbuse ja kõik walu.

„Dota wähele,“ ütles ta. Ta läts õue ja kutsus terwe pere kokku. Ta lastega olin ma mõnegi rumala nalja teinud.

„Jäin waludes peaaegu mõistujeta lamama...“

„Noh, armas R.,“ palus ta, „korda nüüd veel omi sõnu, mu lapse kuuluvad siis ka.“

Waewalt jõudis ta pisaraid tagasi hoida. Waikus järgnes mu sõnatele, siis ütles ema:

„Dapsed, kuulge, mis ma teile ütlen. Uskuge, ma ei ole jeda kunagi kogenud, ma ei ole jumalalaps, ma pole veel ial teiega palunud. Tänahest tahhan jeda teha. Kui me ei pööra ümber nagu see noormees, siis hukume kõik.“

See majas tohtititi esmafordselt tunnistada ja kõigiga paluda. Mu rõõm oli suur. Täewas tundus lahtisena, maa peal polnud midagi, mis oleks wõinud mind hirmutada ja kurbastada. Hiljem tuli too terve perekond Seesuse juure, rändas aga teise külle. Veel täna elab see ema paljudes südames, eht ta küll on surnud. Ta kojumine on mitmele unustamata.

Jättasin teekonda kergendatud südamega. Ent jälle ootasid mind naer ja pilge. Wiimases talus ei tahtetud mind sisse lasta, peremees aga ütles: „Daske sisse, las ta tuleb, diendame taga arwed ära!“

Amates halba astusin tupp. Tunnistasin kõik, millelele mees ja naine wastasid pigates: „Noh, kui sa sita furnult maha langed, kas oleb siis ifka veel püha?“

Wastasin: „Ei mina ise, waid Jäsand pühitseb mind, ja kui ta nii tahab, tean siiski, et saan õndsaks.“

See wihastas meest. Ta wiis mind teise tupp, kusjuures omad mõlemad pojad ja keeras ukse lukku. Ta ise jäi naitega ukse juure pealt waatama, kuidas pojad peksid mind, nii et langesin mõistujetult maha.

Kui ärkasin, oli pime ja külm mu ümber. Mu riided olid märjad, kõik liikmed kui purustatud. Lebasin talu taga kraawis; wist oli mind surnuks peetud ja sinna wisatud. Waewaga ajasin end üles, ja mu walule seltsis kurbus, tundsin end kõigist mahajätuna. Ka kodus polnud mul abi loota. Siiski

sin sinna, rõõmsa haukumiselega terwtas mind me wäike foer, ja too wäike, truu loom troostis mind pimedus-tundidel paremini, kui tegid jeda inimesed mu elus. Pugesin jällegi õleko alla ja olin seal hommikuni.

Wahepeal oli isa kõik teada saanud ja oli wäga kuri, sest ta tundis häbi mu minewikust. Ta ütles mulle:

„Kui sa ei saa teisteks, pead mu majast lahtuma.“

Ei olnud mul riideid ega raha araminekuks, ma jäin. Tegin oma wanemate meeleheaks, mis wõisid, lootsin, et isa muudab oma seisukohta mu vastu. Tol ajal kogesin ka mõnda oma usu kinnitamiseks, leidsin sõbra, kes oli kodus üksi nagu mina. Ühises palwes wõtsime ifka jälle uut julgust Seesuse järelkäimiseks.

Mõju, millest avaldas mu elu emale, tegi mu wiibimise isamajas peagi wõimatuks, sest isale oli ta wastumeelt. Nii pidin ühel päewal asjad kokku panema ja ära minema.

Rändamine.

Algas raske aeg. Üksi, rahata, wiletsa riietuse ja jalandudega lahtusin isamajast, et wõõrsil tööd otsida. Tegin esimese kätte R. külas, umbes 15 kilomeetrit kodus eemal. Tee ei olnud pikk, siiski wajasin palju aega külla jõudmiseks. Sageli istusin tee ääres ja kinnitusin palwes ja jumalajõnas. Tuttawaid mul R.-is ei olnud, siin oli aga R.-i ja R.-i wabrik, kuhu palusin õpipoisiks. Omanit, isand R., waatas mulle kaastundlikult otja, sest olin wäike kaswu poolest, ja ütles siis:

„Ets waatame, wõib-olla lähed.“

Leidsin külas uskliku mööblitegija, kes wõttis mind ööks oma juure. Teisel hommikul läksin jälle wabriku kontori. Jäand R. tuli lahkesti vastu:

„Me wõtame su proowile.“

Oli veel kolm noort tulnud, nad wõeti ka vastu. Proowikuul wõidtsin oma tödjuhataja südame, sest ma ei põlanud töid: panin teemajana üles, pühitsin ruume, peisin nõusid, ja tema soovitusel mind palgati kahets aastaks. Esimesel aastal pidin saama 40, teisel — 50 rubla ühes ülespidamisega. Sain veel riided ja saapad, ja ehki nad olid mulle suured, rõõmustusin wäga.

Elastime kuuteistkümmene töölisega wanas mõisatallis. Seintele olid punnarid kinnitatud — meeste eneste töö. Üstel ja atendel olid praod, ja tuul puhus tupp. Kivipõrandas olid suured augud, ahi suit-eis nii, et waewalt wõis teda kütta; pidime siis

ukfed ja atnad lahti hoidma ja juitju wälja lastma. Seeläbi ei tulnud soojust tupp, waid külma. Olin mul waipe ja pabi, kuid nad olid wäga õhufesed. Palkitud mul ei olnud. Oma jeltimeeste tegewusest ma ei wõtnud oja, ja seepärast sain kõige halvema ajeme, just ukse wastas, ja sageli, kui töu-sin hommikul peaaegu kõwastkülmaunna, olid aje ja waipe lund täis. Raske oli kannatada, siiski ei tahtnud ma koju minna, ehk küll isa oli ju wähe lahtem mu vastu.

Ra siin ma ei wõinud waitida, rääkisin Seesusest igal juhusel. Oma sin seeläbi waenlasi ja sain palju kannatada. Tööjuhataja kaitkes mind küll, siiski sain korra niuwoert lüüa, et ei wõinud tööle minna. Sellid ja õpipoisid kihutasid ka omaku mu vastu üles, ja ta ei olnud enam minuga rahul. Mu õnnetuseks lahtus mõne kuu pärast tödjuhataja wabrikust, ja ta afemele tuli teegi toores wanelane. See wihkas mind ja toetas teisi, kes laimajid mind.

Töötasin treipingil. Ühel päewal rikkusid mõned mu seltsimehijit mingi wäärtusliku töö; peremehele aga helbi, mina orewat selle rikkunud. Peremees ilmus tödtuppa ja nähes õnnetööd, lõi ta mind, ilma et oleks pifemall küsinud. Teised seijid naedes seal ja rõõmustusid. Oleskin parimal meel ära joosnud, et mul aga raha puudus, ei wõinud ma minna. Läksin tödjuhataja juure, ent ta tema hakkas mind lööma ja ajas mu wiimaks uksest wälja. Wariisedes seisin tödtoja uksele ja palusin sisselastumist, kuid asjata. Ei jäänud muud üle kui oodata ja teinekord uuesti paluda. Oli wähe lootust.

Mul oli kuuskümmend kopikat taskus ja otjuustasin W. wabrikus uut kohta otsida. Ohtul sõitisin kaubarongiga R. jaama, seal oli veel wiisteist kilomeetrit sihtkohani. Ma ei leidnud tööd. Raha oli otjas, terve päewa polnud ma midagi jõdunud, ja nüüd oli nälg nii suur, et kerjasin esimest korda elus. Jala hakkasin pikka teed tagasi rändama. Pimenes. Poolel

teel istusin raudteetammile puhkama, sest olin surmani väsinud ja kurb. Seal kuulsin kedagi saksa keeli appi hüüdnat ja elu paluvat. Röövlid olid taluniku ta wantriga peatanud ja tahtsid nüüd meest surmata. Kuuldes mu lähenemist nad hüüdsid:

„Kes seal on?“

Järelemõtlemata vastasin:

„Dma mees!“

„Dma mees? Noh, siis on hea!“ ütlesid röövlid. Raugust lähenevad katsid suurt tuld — taubarong, ja ma küsidasin: „Appi! Appi! Siin on röövlid, tahavad inimest surmata!“ Sest ehmuksid wargad, jätsid oma kawatsuse, ja ma hüüdsin õnnetule: „Päästa end wantrile!“

Röövlid tabusid pimeduses. Nüüd sõitis mees minema, ilma et oleks mind endaga wõtnud. Kartsin, menelased wõtsid ju tagasi tulla ja mulle kätte maksta. Jooksin seepärast taluniku järele ja karjusin:

„Wõtte mind kaaja! Wõtte mind kaaja!“

Õstets ei tahtnud talumees, arwas, et olen ka rööwel, ent wiimaks ta peatas hobuse ja wõttis mu wantrile. Kui ta siis märkas, kes olin, tänas ta mind abi eest ja andis mulle lahkimisel seitsetümmend kopikat.

Hommikul tulin jälle wabrikusse, wäsinuna ja mahalöödnuna kahetümmendajatuunnilisest rännakust ja ebaõnnestumisest. Veel korra palusin, et mind wõetu wõetaks. Wõeti küll wastu, kuid ümberkäimine oli selline, et ei wõinud kauemaks jääda. Kirjutasin wanemaile, palusin luba koju tulla.

„Jah, külastajena!“ wastas isa.

Ka see oli rööm, panin asjad kottu ja läksin. Kolm päewa olin kodus olnud, siis ütles isa:

„Tahad ja oma eksimist heaks teha, sõida E.-sse, kasjeeri sealseit talumehilt wõlad, ja siis ma unustan walu, mille walmistajid mulle.“

Ülesanne röömnustas mind, ja mul õnnestus enam raha saada, kui isa oli oodanud. See oli detsembrikuul, enne jõulu. Olin koduteel; D. jaamas oli veel 18 kilomeetrit jala kää. Warahommikul kella kolme ajal saabus rong. Öht oli jääne, tähed särasid, ja lumi krubises, kui astusin jala edasi. Huid ja pöösaid tassis härmatis, sügaw surmawaitus piiras mind. Olin üksi rohtlaanes, mida piirasid huntide elamud — metjad. Waewalt wiis kilomeetrit käinud, nägin koera enda poole tulewat. „Wist tuleb mõni talunik jaama,“ mõtlesin. Seal veel koer ja veel üks, — mul selgus, need olid hundid. Wiis kist, jat piirasid mind, nende silmades leegitses werejannu, keeled ripusid suust. Oma hirmus põlwitasin nende keskele ja palusin, iga hetk oodates, et tormawad mu kallale ja rebiwad tükkidets. Ei kulgagi häält, waid kiltjate ähtimine tungis mu kõrwu.

Ei tea, kui kaua nii kestis. Walgenes ju, kui hundid taganesid ja jooksid laanoe. Olin waba. Veel korrats põlwitasin lumme ja tänasin oma Jumalat imeliku hoidmiste eest.

Järelemõtlemiseks.

N ä h t a w ö n n i s t u s. Reegi mees tuli ühest lugemistunnist koju ja ütles seal oma abikaasale: „Täna oli meil õnnistatud tund!“ — Naine wastas rahulikult: „Seda saan ma näha.“

* * *

See on usu wiis, et ta siis kaswab, kui raskused kaswawad. Kus meie nähtawad abinõud ning meie loomulik jõud otja lõpeb, — seal alles algab usk ja näitab oma üleloomulikkku, Jumalast sündinud wäge.

* * *

Lase Kristust sind tõmmata — ja tõmba sa siis ka teisi järele! — Reegi õpetaja nägi kord unes, ta

Ja oli röömus, kui tõin raha, ja kinkis mulle wiis rubla. Jälle rändasin wõõrfile ja otsisin tööd. Kusagil linnas sain treialitoha, kuid ei jäänud sinna kauaks. Katujin õnne mitmel pool. Sageli sattusin kiusatusse, ega tulnud neist alati puhtana. Seeläbi kogesin raskeid leesmiisi konfliktte, ent Jumal omas headuses oli tugew ja truu. Mu ülimaks igatuseks jäi: ma tahtsin Jeesusest tunnistada. Paljude katsete järele siin ja seal saabusin Ch.-sse, ja sealt peale oli mu tee taianatud.

Ch.-s.

Esimene päew Ch.-s. jääb mulle unustamatuks, sest ta ei olnud kerge. Lootsin, et leian suures linnas peagi tööd. Nüüd rändasin tundidekaupa ühest wabrikust teise, igalpool sain eitawa wastuse. Nälgas ja wäsinuna mööduisin hiilgawalt, meelita-waist waateafnaist jälle wabriku poole. Olin ju kogu päewa otsinud, ent ei leidnud midagi; taskus oli waid 15 kopikat, ja tuttawaid mul linnas ei olnud. Seifin H. wabriku wärawas. Ka siin wastati eitawalt, kuid keegi andis mulle nõu oodata direktori abi tulekut. Tööltised ja ametnikud wäljusid wärawast. Dotasin kaua. Wiimaks tuli oodatu, ja milline oli mu imestus ja rööm, kui tundsin tas oma endise tööhajataja, mehhaniku E. Ta kutsus mu oma majja, ja seal teenisin teda kaks nädalat, siis andis ta mulle treialitoha wabrikus.

Ch.-s leidsin sõpru. Keegi usklik, nimega J. andis mulle korteri oma majas, ja siin õppisin teisi usklikke tundma. Hoidujine ühte, tulime kolm korda nädalas kofku ja veel pühapäewiti kaks korda.

Kutsujime ka teisi. Mõnigi rõhutud inimtüda leidis neil koosolekul rahu Jumalaga. Politsei walwas meid, meid wangistati korduvalt, asetati pühapäewaks wanglasse. Esmaspäewal wabastati meid ja keelati koosolekuid pidamast. Metjas kuuksede alla kogujime siiski ja elajime õnnistatud aegu üle seal, kus kohiseid puud, kus laulsid linnud. Paljud seltsisid meiega. Warsti orgaaniseerisime koguduse, walisime wanema, õpetaja ja diakoni. Esimesel aastal õnnistati koguduse üle kolmekümne hinge. Sest ajast kaswas Issanda töö seal linnas, ka mina hakkasin sõnaga teenima, ilma et oleksin teadnud, et olen seks kutjutud. Põlewamaks kaswas igatus Wenel rahwast teenida, ja ma palusin, et Issand tarwitaks mind ja näitaks mulle tööd oma wiinamäl.

Majanduslikult tõusis mu elu. Töötafin ifka veel H. wabrikus ja sain hea palga. Öhtuti käisin tehnikumis, kus omandasin teoreetilisi ja praktilisi teadmisi omal alal.

Jumal kinkis mulle ka armsa abitaaja, kes sai mu truust seltsiliseks seesmiselt ja wäliselt. Kolisime M. linna, kus elasid mu naine wanemad; seal awasime oma töötoa. Selline wälisõlube muutumine seadis mu ette uued ülesanded, M.-s kust algas mu misjonitegewus.

olewat furnud ja Jumal ütles talle: „Kus on need, kes sinu läbi uuele elule on tulnud?“ Öpetaja waatas oma ümber: Mitte ühtki hinge ei seisnud tema ümber. Ta ehmus. Seal kuultis ta seda sõna: „Mine veel ükskord maailma peale tagasi — aga kui ja siis jälle mu ette astud — muretse selle eest, et sa ükski ei ole!“

See sõna ei maksa mitte õpetajate, waid ka usklikkude kohta, iseäranis wanemaile, kooliõpetajatele ja lugijatele. Aga ka sinule, wend-õde, ükskõik, mis amet sul on. Oled sa ise juba Jeesuse juure tulnud? Ja keda oled sina kaasa toonud? —

„Urge unustage noorjoo-nädala puhul „Noorte Glu“ lewitamist ja aastateksijate fogumist!“

Järelehüüd Ewa Wühnerile.

„Kristusega, sest see on väga palju parem.“
Wiitip. 1:23

Dotamatult raske hoobina tabas meid 7. detsembri hommikul meie kalli noore kaastöölise surmasõnum. Ewa Wühner, kes just üle kahe aasta oli elanud Egiptuses ja end oli ettevalmistamas misjonitööle, lõpetas oma araabia keele õppuse oktoobri kuu lõpul väga rahuldawalt. Niihästi tema, kui meie kõik waatamine lootusrikkalt tulewikku, kus au Issand seda elu, mis oli pandud Tema altarile, saaks tarvitada oma auku — ja just sellel hetkel kufus Issand ta ära siit kõrbemaalt. Neli ja pool aastat oli ta end Inglismaal ettevalmistanud haigerawitajana ja auga saanud oma diploomi. Lühikese wiibimise järele kodumaal sõitsime üheskoos augusti lõpul 1927. aastal Egiptusse, suurte ootustega ja lootustega, ja nüüd võib küll öelda, et weel enne, kui ta midagi oleks öieti saanud teha, on ta läinud! Meie arvestame, kaalume, mõtleme, imestame, ja lõppude-lõpuks peame ütleva: meie ei mõista seda! Taawet, Mooses ja teised Jumala mehed tunnistasid seda sama. Niihästi nemad kui meiegi peame asuma otsusele: see on üle meie mõistuse! Meie tohime wast hingata selles usuteadmises, et meie suur Jumal ei tee wigu, et Tema teed, mis nüüd on meile warjatud, säravad kord ühel päewal walgukses ja igate pidi hiilgawad, laitmata — täiuses — armastuse meres! Ses on rahu, ses on wõit leinaja hingele warjude wahel.

Ta elas, armastas, kannatas — ja Issand arvestas! Oma lühikeses wõidujooksus, mis kestis wast alla kuumet (8½) aastat, on ta mõndagi läbi elanud. Walude ja armastuse läbi on ta Issand teda tõmmanud ja hoidnud, ja on teda pika meelega kannud, kuigi ta effis ja tegi wäärtsamme. Suure austusega ja usaldusega rippus ta oma ema, õe Sirotkini küljes, kelle kirjad talle ta usuteel, niihästi kiusatusrikkal õppeajal Inglise haigemajas, kui ka harjumata elurastustes Egiptuses, olid järjekindlalt abiaks. Sageli kõnelesime seltsis meie armsaist kaastreisijast „Siinises Kristis“, kelle armastus ja waimuühendus ikka tõstis ja aitas teda. Wennad, õed, kui wõiksite kuulda, wist tänagi hüüaks ta teile wõitjate ridadest hiilgawail silmil: „Tänu, tuhat tänu teile teie abi eest mu elurastustes! Teie aitafite mind wõidukrooni kätte saada — ma dotan teid kodumaal, Talle aujärje ees, jookste, wabanega patufõidikuiist, wabanega enesest, see au siin on kõige selle wääriline!“

Kui meie õe ootamata surmasõnum lewis rahwa hulka, oli hea kuulda ja näha, kuidas nad teda armastafid. Nende peal oli ta armastusriikas elu rohkem

mõjunud kui ta sõnad. Ta armastas ja oli armastatud. Ta sõnadel ei olnud eriliselt palju mõju, ja sageli oli ta kõne rohkem sõnarikas kui waimu wäeline, aga ta elu oli mõju ja paljude filmad läkfid niiskeks, kuuldes et ta on koju läinud! Oh, et see seemneiwake, mille tollet 7. detsembri loojaminewa päikese wiimaste kiirte all paigutasime Cairo Inglise surmaaeda ootama ülestõusmishommikut, oh, et ta oma Issandale saaks kanda mitmekordset wilja!

Meie südamed walutasid, mõeldes ta ema ja wendade — õdede peale Gesti, kellele see ootamata ja wapustaw surmasõnum wõis olla küll raske ja walus. Ja meie südamlükud palwed tõusid nende pärast Issanda poole. Ja waata, kui saabus oodatud kiri ta emalt, siis oli selles näha ainult w a i k n e walu ja üleandmine Issandale, kes kõik teeb hästi. Oli ülendaw lugeda, et see käristatud emasüda isegi weel Jumalat wõis t ä n a d a kõige hea eest, mis tema Ewale oli ofaks annud.

Ja meie pöörfime tagasi oma harilikule tööle — kuid Ewa koht oli tühi, tühi! Kes täidab seda tulewikus? Lühikest aega wast asusid kolm Gesti õde „Üldise Egiptuse Misjoni Seltsis!“ Noorem neist käis kodu noorusejõus ja elu täies rammus — ta sai ruttu eesmärgile. Wõib olla, et Issandal teda teiselpool waheseina on enam tarwis kui siin kõrbemaal. Meie kahetse on weel antud armu, edasi töötada, edasi kuulutada Jumala armastust, mis ilmus Petlemmas ja Kolgatal; edasi kannatada Demaga, keda uskmatad patufid wihtawad ja jalge alla tallawad, sest et neid hingewaenlane on pimestanud; edasi wõidelda nende südamete kõwaduse pärast palwes — oh, et see palwe oleks w e r d h i g i s t a w p a l w e; — edasi usus oodata Tema au illumist pimedail Isslami waremeil; edasi elada surmaelu — edasi, aga kui kaua? See on meie wüürsti asi; meie igatsfeme ainult, et see oleks elu, millest tõuseks Issandale magus lõhn, et Tema südant rõdumustada ja Ta waewa ja walu pisut tafuda! Ja teie, noored Gesti wennad-õed, kas ehk teie Issandal on teile midagi öelda selle äkilise löögi läbi? Misjunge tema sõna isiklikult sulle peaks olema, minu arusaamises see oleks meile kõigile, noortele kui ka wanadele ühine: Pidage aega kalliks, töötage, nii kaua kui on päew, sest õhtu jõuab; pingutage ja rafendage oma parimad jõud Issanda tööle t ä n a, võib olla, p e a l e ettevalmistust pole enam aega töötada! Näagi, Issand, su sulane ümmardaja kuuleb. —

Tema teenistuses teie õde

A. Liblik.

2.—9. weebruari s. a. korraldatakse kõigis ühinguis **noorsoo-nädal** esimese C. E.-ühingu asutamise mälestuseks.

Ka minu hing oleks lasknud endast pizarate jõge woolata. Päike waid jahutas mu meelt. Südamehäda läks aga ikka suuremaks. Aga minus oli midagi, mis ei lasknud tol päewal Isfandast lahti. Ma hakkasin tõsiselt andeksandmist otsima nende asjade eest, mis mulle nüüd wast alles olid ilmunud. See oli hetk, kus inimene läheneb wastawale kohtamisele Jumalaga.

Ma pean ütleva, et Stockmayeri hinge hoolitus tuli appi mu seisukorrale. Ialgi ei unusta ma tundi, kui istusin ta toas ta sohwal, kuna ta istus mu wastas istmel. Ma tohtisin talle kõik rääkida, milline koorem, rahutus ja mõtted lasustid mu hingel. Ta lühikest peaga nikutamisest ja elustawast waadest märkasid ma, et ta mõistis mind.

Ma andsin ka mõista, et mõni asi lossis walmistas mulle meeletuska. Tema aga õpetas mind inimestelt ära waadata. Ta tegi selle ka minust enesest soowitud sealwiibimise eesmärgi, et elada läbi otjustawat kohtamist Jumalaga, mille läbi mu eluiga seataks igawiku pinnale, nii elawaks, et ma jäin meeeldi sellesse terwise paranduskohta, nii walus kui see ka mu loomumeelele. Siis andis ta mulle kaasa ühe sõna, millest ma kinni pean weel täna, kahekümne aasta pärast. Unustamatuks jäid mulle ta palwe sõnad, milledega ta pani maha mind ja mind ennast Jeesuse jalgade ette.

Nii elasid ma neli nädalat lossis, ja tundsin päew päewalt oma Jumala õnnistawat kätt enese üle.

Ma ei taha otsustada, kas Hauptwili maja korb peab selles majas piiratuks jääma, ehk kas tänapäew jumalalaste hinge hoolitus peaks just selles kinni haarama. Igal juhtumisel ei pea ma seda heaks, et kauaks ajaks teistest eralduda. „Üksildus ei ole elu, aga ta on elu kool,“ ütleb keegi luuletaja ühe mehe kohta, kes elas üksilduses Seintise kaljukoopas. Lähimimise punktena uutele teenistujale ja edaspidisele eluarengule on meil waikseil päewil ja nädalail oma kaswatuslik wäärtus, mida ei saa salata. Mis wõtab haige kõik klinikus oma peale, et terweks saada. Kas see peaks ustawal Jeesuse jüngril raske olema, nagu Paulus ütleb, lähike aeg waimliselt paastuda Hauptwili majakorra mõttes, et see läbi ssemiselt wõtta? Igal juhtumisel saan ma hauani ja teinepool hauda Jumalat tänama, et Ta andis mulle Hauptwiliis wõimaluse, et wõisin alanduses ja enese üle kohtumõistmises ruumi anda Jumala Waimule tõsiseks läbitungiwaks, eesmärgile wastawaks tööks mu ssemise inimese juures.

* * *

Breili E. von Feilitzsch jutustas kord Hauptwili ajast:

Mary Gildeman
Peeter Sink

Laul 96:1-3.

Tallinna 6. I. 30.

Otto Stockmayer.

Jeesuse Kristuse tunnistaja ja järelkäija.

Alfred Rothi järele Joh. Sarow.

„Kui elawalt kanname me seda pilti oma südames, kui Stockmayer sõõgiaegadel istus eht majajana ülewäl laua ääres ja wälja jagas. Kes tundis teda pealiskaudselt, pidi arwama, et ta teeb tegemist aina waimliste asjuga ja igapäewane elu jääb taist wõrdlemisi kaugele, aga see just oli, mis liigutas nii heategewalt igalgi pikema wõi lühema wiibimise ajal lossis ja mis tagastminekul wanadesse oludesse andis kaasa mõndagi näpunäidet edaspidiseks eluks, et ta — nagu mainitud — pühitsuse üle kandis igapäewasesse elu.

Kui tihti oli tal kombeks paluda: „Isand, tee meile wäike wäikeseks ja suur suureks“ — ja siiski kui hooltsasti ta kaalus iga tühisemat asja waates nende kõlblikele wäärtusele! Ta waatles iga wähiemat igapäewase elu juhtumust tegurina ta Jumala kaswatusplaanis üksikutega — kas nad olid alalise wõi möõduwad majajeltsilised, ehk ka muidu taga kokku puutusid.

Mitte ükski ta külaliste ssemised tarbed ei lasnud ta südamel, waid ta soow oli, et nad ka tunneksid enestel hea olema majas ja et igalhele saaks oma.

Seal pidi kõik täpselt oma kohal seisma, ja see ei olnud Stockmayeril koguni ükskõik, kuidas teeniti üksikuid. Hoolimata sellest, et tal oli palju asju meeles pidada, püüdis ta wäga hoolt kanda, et sõõgiosad ühetasajelt jaotati külaliste wahel. Üldse ei räägitud sõõmaegadel, aga majajal oli puhu, siin puhu seal üks sõbralik sõna, mis pidi andma igalhele tunde, ma istun perekonnalauas ja mul on majaliikme õigus lossis.

Mitte ükski jumalafõna, eluleib, ei pidanud õieti jagatama igalhele, waid ka maine sõök. Stockmayer tahtis olla Jumala mõnefuguste armuandide ustaw majapidaja, ja teda aitas selleks armastus Jumala ja wendade ja õdede wastu. Juhtus ta eksima, ehk jäi keegi, hoolimata heast tahtest, tähelepanemata, tundis ta selle üle südamest kahju ja püüdis seda igawitsti jälle heaks teha. Üldse ei hābenenud ta, wiga, millest ta aru sai, tunnistada ja andeksandmist paluda — ja ehk ta küll edasi mõnikord oma otsuses silmapilk ühte ehk teist enesele mõju awaldada, jäi ta siiski seisma oma otsusega Isfanda ette, et see ei olnud eraldi olemis otsus, millest ta wõiks isemeelselt kinni pidada.

Ja kuidas wõis ta neid, kes olid tõeliselt ehk näiliselt eksituses, ja keda ta pidi mõnikord maljusti õigele teele juhutama, kannatlikult pealt kuulata — ja neid isegi sõbralikult ergutada: „Teie teate, Teie tohtite mulle kõik öelda.“

(Järgneb.)

Buuhoow Kopli t. 18.

Kasulik põletuspunde ostukoht kõigile.
Teenimine korralik. Saagimine maksuta.

Mustusega J. Wäli.

MÕNDASUGUST

Waarao, kes uppus Punasmerre. Nagu teada Piiblist, uppus Waarao, kes kuvas taga Jisraeli lapsi, ühes oma väega Punasmerre lainetesse. Doodumilkult ei jäetud teda sinna, vaid ta laip on seal ära toodud ja fiske balsameeritud. Nüüd 3 tuhande aasta pärast on ta muumia teadlaste käes, kes uurivad teda. Ta muumia leidis üles prantsuse egiptoloog Loret 1898. a. Kuningate orus, kuhu palju Egiptuse valitsejaid maetud. Muumia oli rängalt vigastatud hauariistajate poolt, kes ottsides kulda ja kallistkive olid ta läbi täikinud kirvega.

Tundemärgid näitafid, et siin tegemist kõrgesti sündinud isikuga. Opetlased wiisid muumia Kairo muuseumi, et teda seal järel uurida.

Lõpuks pandi muumia mähistel tähele hieroglüüfe, mille uurimine selgitas, et leitud muumia kuulub Waarao Meneftah'ile, kes valitses 1234—1225. a. e. Kr., kellest jutustab piibel. Nüüd ärkas määratu huvi teadlastes ja tehti muumia juures mitmete poolt põhjalikumaid uurimusi. Silma paistis kaks eba-harilikku asja. Esimeseks leiti Waarao kehas merepoola, mis tingitud ta uppumisest Punasmerre. Teiseks leiti, et Waarao jüda kannatanud on haiguse all, mida nüüd nimetatakse a t h e r o m a , see haigus on sugulane werepoonte lujjumisega. Tead-

laste arvamise järele ongi jst südamehaigusest tingitud waarao järsk meel ja järeleandmatus. Seega siis piibli jutt, „fangeft südameft“ fonafionalt õige („Ja Jehoowa tegi waarao südame fangeks, et ta Jisraeli lapsi ei lastnud oma maalt ära minna. 2 Moof. 9:12).

Südame uurimine kestab praegu veel edasi. Wast hiljuti esines sellest huwitawa loenguga Inglise arst lord Moynihan. Ta oli waarao südame suurtes werepoontes leidnud selgeid lubja jälgi.

Et piibli ükfitud kirjeldused on kooskõlas ajalooliste tõfiasjadega, seda tõendab teadus oma edutäigul ifka ja ifka selgemini.

Shotimaa juuremad kirifud ühinenu. Hiljuti juhtus Ebinburgis Shoti kahe suurema kiriku, wabakiriku ja Shotikiriku ühinemine. Seal andsid üheteifsele fätt riigikirif ja wabakirik, esimesel neift on 2000 ja teifsel 1600 kogudust.

Ühinemine on korraldatud järgmiselt: mõlemate kirifute õpetajad ja wanemad kogusid endi majadesse, milleft siis rongkäikus teineteifsele wastu läksid. Teine teifsega kokku puutudes jurusid õpetajad ja ülemad üheteifsele fätt, lauldi waimulikke laule, kust siis ühifelt, waldawate inimhulkade faatel P. Gilefi toomkiriku mindi jumalateenistufsele.

KODUMAA TEATEID

Reifusfekretär M. Pittjaan töötas aastaaful palwenädalal Wiimisf. Iga õhtu oli koosolekuid. Ojawõtt rohke. Ka otfnustafid mõned end Ijsfaydale. Ka Kotamägi ja liidujuhataja külastafid Wiimisfit ühel õhtul. Kuu keskel oli w. P. Paides ja Koeru ümbrufes.

Paides peeti 17. jaanuaril meeskoosolek ühingu ruumes. Kõneles liidujuhataja ainel „Kristus-rewolufionäär“. Mehi oli haruldafelt palju koosolekul, kes huwiga jälgisid ettekannet. Laulis fel puhul organifseeritud meeskoor. Aratagu Ijsfand illes mehi oma tööle!

Järwa-Jaanis peeti ligi kolmeaastafe waheaja järel 19. jaan. jälle kord koosolekut tuletõrje seltsimaja saalis. Tallinna „Sinife Riisti“ noorte laulukoor oli jõitnud. Orino mõija täienduskoolis, kus töötab õpetajana õ. L. Wolmer, oli korraldatud wastuwõtmine suurepäraline.

Wäga palju oli koosolekuid õja wõtmas noori, kes moodustafid peaaegu enamufe arwurikka kuulajaskonna. Kõnelesid wennad M. Pittjaan ja P. Sink. Ohtul peeti üfs koosolek weel eramajas. Inimestes paistis suur igatus elawa jumalafõna järele.

Noorte alliantset kufjust Tallinnas tänawu ei peeta. Wõib olla tulewal aastal.

Agarad on olnud Narwa sõbrad koguma „Noorte Elu“ tellimisi. Peaks jeda agarust igal pool olema. Kiirustage nüüd!

Kolmekuningapäewa õhtul oli koduses sõprade ringis liidujuhataja w. P. Singi kihlus õe Mary Gildemaniga. Paljud sõbrad kodu- kui wälismailt on õnnepoowidega meeles pidanud, mille eest südamlif tänu.

Pole weel hilja Noorte Elu tellimisi koguda. Jätkate agaralt aimult, kallid sõbrad, ja kes pole weel alanud, fee wõtku jeda koge ette. Nõdmustame iga uue tellimise üle. See pole palju, kui iga C. E. lane kogub wähemalt 10 tellimist.

Mööddunud aasta wõlgu Noorte Elu eest ja muud arwed ei ole hea jätta tauaks õiendamata. Palume jeda pea teha, kel- lel midagi weel wõlafirjas.

„Zuluõhtu“ on nüüd läbi müüdnud. Täname kõift, kes on agaralt õja wõtnud lewitamisest. Kõige rohkem lewitafid Narwa ja Paide ühingud esimene 500, teine 410 efs. Kõigile südamlif tänu waewa eest! Rahaline õlejäak loodetaw, läheb kirjanduse arwe tajumiseks ja reifusfekretäri kassa toetufeks.

Juubelikonwerentfiks Ülestõusmispuhil Tallinnas on loota ka wõbraid Soomest ning Lätif. Iga C. E. lane kogugu juba aegjasti reifiraha ja jõitnu selleks ajaks Tallinna.

Väljaandja: Eesti Usklikkude Noorte C. E. liit.

Vastutav toimetaja: P. Sink. Toimetuse aadress: Tallinna, Villardi t. nr. 7—1.

3200

HELSINGI RIIDEKAUPLUS

omanik M. KABAL

Tallinn, V. Karja t. 7. Tel. (2) 12-09.

Siidi, villase, linase ja pesuriide kaubad. Mõöbliriided, põrandariided, vaibad, akna-kardinad j. n. e.

Hinnad õiglasel ja odawal.

Usklik hambaarst

pr. M. Sacharias.

Vastuvõtmine 11—1 ja 4—6.

Lai t. 7—3.

Teen iga-fugufeid

kellasepatõid.

Tellimised palun ära anda: Tallinnas, Villardi tänaw nr. 3—10 (hoowis).

Terwitades w. G. Henny.